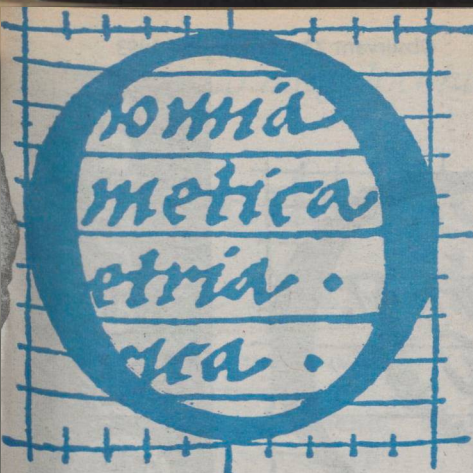

Jaargang 13, 22 februari 1993

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Het leven van een co-assistent gaat niet altijd over rozen. In het academisch ziekenhuis zit hij uren duimen te draaien en vecht hij met de Agio om iedere patiënt. In de perifere ziekenhuizen wordt hij juist overstelpt met werk en is hij blij wanneer hij een keer assistentie krijgt bij een bevalling. Geen goede zaak, vindt ook de Nederlandse Vereniging voor Medisch Onderwijs. Het is tijd voor "grote veranderingen" (pagina 8-9). Dat vindt men ook op de juridische faculteit. Daar schort het al jaren aan een behoorlijke organisatie van het onderwijs. Planningsgroepen zijn slecht op de hoogte van elkaars activiteiten en colleges zijn niet afgestemd op de stof die tijdens de onderwijsgroepen wordt behandeld. Een select groepje neemt nu de touwtjes in handen en krijgt de bevoegdheid om de medewerkers dwingend aanwijzingen op te leggen (pagina 3).
Op pagina 7 krijgt Lode Vereeck het woord. Hij is, in het spoor van de Pruis Althoff, op zoek naar de economische waarde van wetenschap.

Weinig universitair publiek bij forumdiscussie in aula over racisme (foto Nelis Tutkey)

Nederlandse universiteiten trekken minder eerstejaars

De magere jaren komen er aan

Voor het eerst in vijftien jaar is het aantal eerstejaars studenten bij de universiteiten dit jaar gedaald, en wel met 6 procent. Dat die daling eraan kwam, werd een klein jaar geleden al duidelijk uit de vooraanmeldingen. Diezelfde vooraanmeldingen laten voor volgend jaar een verdere teruggang zien. Is het een tijdelijke inzinking, of staan het wetenschappelijk onderwijs magere jaren te wachten? De cijfers doen het laatste vrezen.

drie) ontsnapten nog aan dit lot. Maar alle grote universiteiten plus de TU's, Limburg en Wageningen kregen hun deel van het leed. Wat richtingen betreft groeiden alleen de sociale studies - plus enkele medische richtingen en bedrijfskunde, waar de capaciteit werd uitgebreid of beter benut. Zowel letteren, economie, rechten, landbouw als techniek kregen klappen, met een daling van rond de tien procent.

Leergierig

Het is de eerste daling van 'instroom' bij de universiteiten sinds halverwege de jaren zeventig. Maar een echte verrassing is het niet: een kwestie van demografie. Iedereen wist dat het aantal geboortes sinds 1965 gedaald is en dat de 'dip' in het aantal schoolverlaters tot in de volgende eeuw zou voortduren. Het was dus eerder een wonder dat de universiteiten tot 1992 groeiden. Dat het wonder toch gebeurde, kwam vooral door de groeiende scholingsgraad van de bevolking. De daling van het aantal scholieren werd overtroffen doordat de VWO-verlaters als groep veel leergieriger werden: in 1982 ging 51 van hen naar de universiteit, in 1991 was dat 63 procent: relatief een groei met bijna een kwart! Tegelijk kwamen steeds meer mensen met hbo naar de universiteit om door te leren voor drs. of ir.: vorig jaar vormden zij 7 procent van alle nieuwe studenten. Aan wonderen raak je blijkbaar na een tijd gewend. Want waar het ministerie van O&W enkele jaren terug nog op een echte daling van studentenaantallen rekende, afgelopen september werd de raming naar, boven bijgesteld: een groei van het aantal

studerende ouderen zou de geboorte-dip compenseren.

Wat er nu tegengevallen is? Niet de stroom hbo-ers, waarvan sommigen verwacht hadden dat ze door nieuwe beperkende wetsregels zouden worden afgeschrikt. Nee: de 'echte' eerstejaars hebben het gedaan. En de verklaring is simpel: het aantal VWO-verlaters daalde met ruim 7 procent, en de deelname van scholieren steeg dit keer maar een fractie.

Bij het CBS studeert men nog op de cijfers. Maar het is moeilijk voor te stellen dat de trend weer even plotseling te keren is. Zeker als we beseffen dat bijna alle vwo-ers die niet naar de universiteit gaan, voor het hbo kiezen. Daar lijkt hun deelnamepercentage zelfs wat gestegen. En niets wijst erop dat de universiteiten 'markt-aandeel' zouden kunnen of moeten terugwinnen van het hoger beroepsonderwijs. De bezorgdheid om branchevervangende kundes moet eerder leiden tot het tegendeel.

Tenzij zich op korte termijn een massa ouderen aan de poort van de academie aandient - niet ontmoedigd door 27-plusmaatregel - kan de universiteit zich gaan voorbereiden op een tijdperk van afnemende overbevolking. Eigenlijk is niets mooier dan dat. Er moeten alleen even nieuwe financiële afspraken komen: de stijging van studentenaantallen dwong tot voortdurende universitaire 'prijsverlaging', de daling ervan zou moeten kunnen leiden tot het omgekeerde.

HOP/Frank Steenkamp

VSNU wil ook pensioen voor ongehuwde partner

Minister Dales staat "in beginsel" positief tegenover de wens om alle discriminerende pensioenregelingen van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) te schrappen. De vakbonden moeten dan echter wel akkoord gaan met bezuinigingen op pensioenuitkeringen.

De vereniging van universiteiten (VSNU) heeft deze week, op verzoek van de Katholieke Universiteit Nijmegen, het ABP en minister Dales verzocht om een partnerpensioen in te stellen, een uitkering aan de partner van een overleden ambtenaar. Als één van de weinige pensioenfondsden keert het ABP zo'n uitkering nu slechts uit als sprake was van een huwelijk. De VSNU acht dat discriminerend. Ook homoseksuelen hebben recht op een pensioen als de partner overlijdt, vindt de VSNU. De bestaande regeling is bovendien onrechtvaardig omdat ambtenaren verplicht verzekerd zijn bij het ABP.

Volgens plaatsvervangend hoofd De Winne van de afdeling arbeidsvoorwaarden van het ministerie van Binnenlandse Zaken, wil minister Dales de vakbonden voorstellen de regel aan te passen. De minister en de bonden ondertekenden gisteren (10 februari) een concept-convenant waarin reeds een aantal discriminerende regelingen per 1 januari 1994 worden opgeheven. Zo wordt het ouderdomspensioen voor gehuwden en ongehuwden gelijkgetrokken. Het partnerpensioen wordt niet genoemd.

HOP/Pieter Evelein

Paarl'tjes

• Een grote verhuizing past ook in de nieuwe BUBU mini-verhuisbus.

• De BUBU mini-verhuisbus kost slechts 35,- (ex BTW) met 100 km vrij. 256162.

• BEN je een fan VAN JOE CoCKER en andere southern ROCKmuziek? KOM dan ZAT. 13 febr. NAAR CAFE VAN SLOUN, met: Bakenfield in concert, 21.00.

• Gezocht: HBO-student zoekt kamer per 1 mei/juni in Maastricht, 05190-9456.

• Kamer 28m² th. in groot woonhuis te Gronsveld t/m aug. '93 evt. langer met 2 vr. stud. goede busverb. gez. gebr. douche zitk. woonkeuken en erf f417 04408-3416.

• Unieke spotgoedkope Ruslandreis 10dgn St. Petersburg 15-25 apr incl volpension visum exc. slechts f550- Bel voor info Sonja254309/ Lia212386. Vol is vol!

• Sociëteit Xaviera voor feesten en borrels. Bij ons is alles mogelijk. Info: Onno 043-257453.

• KAMERS en appartementen te huur in Maastricht centrum e.o. INSCHRIJVEN + info: Student en Kamer o.g., Duitsepoort 23A, 043-215913 ma t/m do 18.00-19.30u.

• Vanaf 8 febr. is de keuken van Café van Sloun dagelijks geopend tot 01.00 's nachts. Dag- en weekendschotels tot 21.00. Tongersestraat 3.

• Tk dames- heren + omfietsen. Vanaf 50 tot 75. Vanaf 11 uur tot 19 uur. Bavestraat 11 Malpertuis.

• TEL. TIKKER f 75 Bel: 252006.

• 2 apr. HALLMEN int.sporttoern. Voetbal-volleybal-schermen-badm.-tennis-korfbal-handbal. Info:883080.

• STEP IN-house dagen in periode 7/4-15/5. Onderwerpen: accountancy commercie + financiële dienstverlening. Info brochure: fac.ver. of STEP 020-5484934.

• 'GAANK NOA DE BAANK' BANALITAS studentenvasteloavend 18 feb 21u. Capucijnenstr. 62

• Stennissers; ga je mee 25 februari naar het ABN-Amro toernooi? Opgeven bij Marielle 639593 (beperkt aantal kaartjes!).

• ORCUS en CAFE VAN SLOUN, daar is altijd iets te doen. Voor een onvergetelijk feest, borrels, etentjes, vergaderingen. ALLES IS MOGELIJK bel 216664 en vraag ROGER.

• Wil je aan de slag? Weten hoe. Kom naar voorlichtingsmiddag INTEGRAND 18 efeb K1001 TS 53 1600u.

• GROOT MACHO & DELLENFEEST op za. 13 febr. va 21u COC, Bogaardenstr. 43, Maastricht.

• Student (22) zoekt kamer in Utrecht of omgeving. Tel 043-472909 (of 476989).

• DIENSTPLICHT?! Laat u niet bang maken Bel met HAAGS JURISTEN ADVIESBUREAU voor juridisch advies inzake uitstel of vrijstelling: 070-3479567 / 3851466.

• HONDERD GULDEN kun je verdienen als je woonruimte aanbiedt via student en kamer og. Bel ma t/m do tussen 1800-1930 043-215913.

• Regelmatig lift aangeb: PARIJS! Bel Saskia 638116

• Vr. proefp. gevr. (18-25 jr) voor onderzoek naar aanleg voor zwaarlijvigheid. Bel 881629.

• Niet via je OOM maar via INTEGRAND

• Studente (24j) zoekt kamer in C'trum per 1-3 631184 (Caroline).

• Kamer te huur in studentenhuis in België 09321245-5846 Nicole.

Iedere letter, leesteken of spatie is één hokje

Prijs	
1,50	
3,00	
5,00	
7,50	
10,00	
12,50	

Paarl'tjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster(thuis invullen s.v.p.) inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Alle Paarl'tjes moeten betaald worden. Voor langere teksten geldt het normale millimetertarief.

• KOKO's CULTUURPRIJS: wil je exposeren: schrijf naar cult.Commissie S.V. KOKO

• Littmann Classic II Stethoscope zwart 71 cm nieuw in doos nu f85,- winkelprijs f139,- 076-873396 Ton.

• Gezocht: kamer per 1/3 of eerder. Hugo 255971.

• 'GAANK NOA DE BAANK' BANALITAS studentenvasteloavend 18 feb 21u. Capucijnenstr. 62

• Maaike zoekt dringend zelfstandige woonruimte. Omgeving Maastricht. Huur: ca. f600,- p.m. 013-366154

• Jong academisch stel zoekt op korte termijn appartement/etage in C-Maastricht tel:043-254717 (Glenn).

• Te Koop: Laser PC/AT. geschikt voor DOS, niet voor Windows. 5 jaar oud. f800 incl muis tel 882230.

• Wie helpt ons aan dictafoon (minitaperecorder) ivm buitenlandse stage 15-3 tot 1-11 Estherella 252734.

• Gay cafe en discotheek St Bernardustr12 Mtricht elke dag geopend vanaf 1700

• Oppas gez. maandagmid. 3 kinderen. Inl. na 18.00 u. 043-634031.

• Wil je ook beroemd worden? Schrijf je dan nu in voor de Pytische Spelen 1993. Voor informatie: 013-662271.

• SOLA-ESTAFETTE een week lopen&kanoën in Zweden voor f300,- Info-avond 2 maart Statenzaal Oud Gouvernement 19.30

• Onderhuur: kamer(4x6) in Heugem f330,- incl Apr.-Aug. Bel:610556 Nathalie.

• Door een adm. fout zullen een aantal mensen geen Kozijn ontvangen. Zij kunnen er een krijgen bij TERTTU HARING.

• Portugese les voor begin. en gevorderd. start begin maart tel 043-251634

• Met studeren alleen kom je er niet! Schrijf Studenten-dating Maastricht Pb1383 6201 BJ M'tricht.

• V'burg: te huur t/m aug 94 woning: sout.woonkeuk bijkeuk waranda 2 badk 7 slpk. 2 toil. omslot.tuin 10x25 voortuin+pp 2 min. lopen station 04408-1814.

• Te huur grote kamer centrum f375 1-4 t/m 1-8 257554

• SSSpanning & mysterie samen met Les Sacripantes wo 17-2 in de ORCUS SSS....

• Borrel INTEGRAND Andere Wereld 18febr 0m 1700u Rokkostuums met wit(strikvest shirt) f450,- 100% wol f430 poly/wol 043-252860 Richard.

• Te k.:draaifauteuil f75; hoektafel/wit f75;2 leren bankjes à f100;koelkast f50;eiken eetk.+kast f350 Tel 045-713150 na 18uur.

• Epicurus presents Tropical-Carnaval ORCUS 18 feb.

• Open Podium 12 febr CCV-theater aanvang:20.30u entree f1,- kom op tijd want vol=vol

• Student zoekt rustige kamer in/nabij centrum per 1/3 of 1/4 tel 615972.

• Sidderend feest met Les Sacripantes op 17-2 in de ORCUS Wij presenteren U 'n sssensationele show met letara en haar dieren SSS

• OMH Cerberus organiseert NACHTZAALVOETBALTOERNOOI wo 10 mrt aanv 2330 Info en inschrijven voor 5 mrt bij bureau LV&S.

Lezersoproep

Heb jij dat nou ook, dat je basisbeurs plotseling vertienvoudigd wordt? Of dat ongevraagd je geslacht veranderd wordt, of dat jou een aantal ongewenste kinderen in de schoot worden geworpen? Heb jij dat nou ook, dat je opeens een echtgenoot of schulden van iemand anders blijkt te hebben? Bestaat hij echt, de student die wil communiceren met Groningen, maar dat niet kan, omdat voor zijn boodschap geen formulieren bestaan? Heb je ze ook wel eens gehad, de hartverscheurende onzinbrieven van de minister, namens deze? Maak van je hart geen moordkuil! Schrijf het van je af, de ellende die je hebt meegemaakt met de studiefinanciering. Met de mooiste verhalen doen wij iets leuks. Deel ze uit, de oorvig, of juist de klapzoen aan de telefoniste van het 06-infonummer, die je verloren middag aan de telefoon goedmaakte met een treffend advies. Maak ons en onze lezers deelgenoot van treurnis en blijdschap om de studiefinanciering. Meld je bij Observant (tel. 883174) en je zult gehoord worden!

• KAMER IN CENTRUM te huur, apr-juli, f375 p mnd. Bel Sanne 210151.

• TH Kamer 4,5x4 f375 Smeermaas tel 09-3211722552 vragen naar Mattijs.

• Te huur gevr. voor gastdocent + gezin gemeub. appart./woning voor periode april, mei, juni. Margriet v. Woerden, Privaatrecht, tel. 883097.

• Maastrichtse Gymnastiek Vereniging "Eendracht 1876" zoekt enthousiaste mensen om les te geven aan jeugdgroepen. Inlichtingen: tel: 043-615080.

• Ms wet-tshirt dond 18 feb ORCUS Epicurus-Carnaval.

• SOLA-ESTAFETTE ZWEDEN 6-12 mei Kom naar de info-avond 2 maart Statenzaal 19.30 of bel Björn (625989).

• ONDERHUUR: kamer in Eyldergaard. F280 incl. 1 mrt-1 juli bel: 618660.

• Tk Tweedehands Laptops OlivettiM15 20mb LCDscherm f745 Tel 633278 op=op

• Kennismakingsborrel Phileas 17 febr 21.30uur D'n Ingel tel 258329.

• In onderhuur: centrum kamer 20m² apr.-jun.(evt.jul) f275 tel. 255672 Ingrid.

• CAFE LA BASTILLE kookt dagelijks vers. DAGSCHOTELS à f7,50 maandag-donderdag achter het Vleeshuis 17.

• Wij bieden je (vr. 18-25 jr) GRATIS: kamer, telefoon, tv, computer en meer! Wij vragen je proefp. te zijn voor 2x4 dagen. Inlichtingen: 881629

• Feel the Tropical Heat 18 feb ORCUS. EPICURUS

• Een bijzonder dispuut een gemengd dispuut kom 17 febr 21.30uur in D'n Ingel.

• KOKO'S CULTUURPRIJS: expositie van platte kunst tijdens Culturele Dag 19mrt

• EPAC computers biedt aan ENIGMA computers 386 SX vanaf f1881,- incl. BTW incl 3j garantie tel 043-254697 Marc ook voor printers HDD Fax/ modem Etc

• Dames en heren! huh? ja!! gemengd dispuut Phileas.

• SSSS Spetterende Sensatiobeke Slsense Party Samen met Les Sacripantes wo 17-2 in de ORCUS SSSS....

KAMERBURO
stichting ■ studenten-huisvesting maastricht

ATTENTIE

Het Kamerburo is op maandag 22, dinsdag 23 en woensdag 24 februari gesloten in verband met Carnaval!

College II

Schijnbaar gaat Evelyne de Leeuw, kortweg Eva, er vanuit dat haar colleges altijd interessant en boeiend zijn. Dat dit echter niet altijd het geval is, bleek wel op maandag 18 januari jl. Commentaar op het betreffende college verscheen in Observant van 21 januari.

Een vergissing is natuurlijk mogelijk, maar ik zou toch zweren dat Eva het college anders begon dan zij in haar stukje schreef. Volgens mij ging het ongeveer zó:

- Hallo, mijn naam is Evelyne de Leeuw en ik ben werkzaam bij de vakgroep GVO. Ik zal eerst wat over mezelf vertellen.

- O, o déjà-vu!

- Ik ben in Amerika geweest en heb daar onderzoek gedaan.

- Dat wisten we dus al uit blok twee.

- De onderzoeken in de VS leverden verder niet zo heel veel op, behalve dan dat mijn Engels er stukken op vooruit is gegaan.

- Nee hè, toch niet weer het hele verhaal. Moeten wij dit aanhoren? Gaat dit blok soms over haar leven of zo? Wanneer begint het echte college nou?

- Ik ben hierbij betrokken geweest, dit heb ik gedaan, daaraan heb ik meegewerkt...

- Hee Jan, ga je donderdag mee uit?

-...en in 1985 ben ik afgestudeerd.

- Ja, oké. Kan ik dan ook bij je blijven slapen?

Enfin, na een halfuur...

- Blok vier gaat over gezondheidsinterventies met als thema AIDS.

- Hee, ze begint.

- Op deze sheet zien jullie een schema over verschillende interventiesoorten.

- Zeg Jan, is dat niet pagina vier uit ons blokboek?

- Op de volgende sheet is een overzicht gegeven van de taken.

- Wat denkt ze wel? Dat we de inhoudsopgave zelf niet kunnen lezen?

- Taak zeven zal jullie aanspreken; die gaat over condooms.

- Ja, heb je dat gezien op TV over het vrouwencondoom?

- Hierin zullen de vraag en het aanbod van condooms behandeld worden.

- Je schijnt die dingen al in te kunnen brengen voor je begint; lijkt me wel handig, maar hoe moet het eigenlijk?

- Zouden jullie wat rustiger kunnen zijn? Ik vind het niet zo leuk als ik hier iets uit sta te leggen en niemand luistert.

- Godver, heeft ze het nu nóg over die condooms? Ze is nu al een uur bezig en we zijn al op de helft van de inhoudsopgave! Het schiet weer lekker op zeg!

- Dit heeft geen zin; ik stop ermee.

- Zeg Jan, ga je mee wat drinken in de mensa?

Misschien zou Evelyne de Leeuw er eens bij stil kunnen staan, dat niet de studenten maar zijzelf de oorzaak is geweest van dit mislukte college, aangezien ditzelfde college vorig jaar ook was mislukt (dit heeft ze zelf gezegd). Maar natuurlijk is het veel gemakkelijker om de verantwoordelijkheid af te schuiven op de studenten, die het toch altijd gedaan hebben, nietwaar?

En verder moet ze niet zeiken dat studenten haar altijd maar bellen, want in het college zei ze dat wij haar allemaal móesten bellen. Dus Evelyne de Leeuw: FUCK YOU TOO!!!

N. van de Laak

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg
Uitgave van de Stichting Observant
Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon 043-883174,
883125, 883128
Fax: 043-256909

Stichtingsbestuur
Gerard Majoor, Jan van der Made, Ton de Goeij, Jan Muyltjens, Gie van den Broek

Redactieraad
Han Aarts, Pieter Beek, Paul Galestin, Ton Hammeleers, Aalt-Willem Heringa, Ad van Itersom, Peter Janssen, Yvonne van Leeuwen, Bertan Veldhuijzen van Zanten, Jeff Wintgens

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Riki Janssen
Leonard Blom

Redactie-assistente
Marlies In de Braekt
Jascha de Nooyer

Aan dit nummer werkten verder mee:
Eugène Baak,
Toussaint Essers,
Chris van der Grinten, Judith Kuijk,
Wim Ortjens, Nelis Tutkey (foto's)

Opmaak
Ted Reckman

Druk
Limburgs Dagblad
Heerlen

Mededelingen
Voor het inleveren van medelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties
Marlies In de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar (Voor Paarl'tjes zie pagina 2)

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 36,- per jaar.

HOP
Samen met negen andere universiteitsbladen is Observant aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau.

Propedeuse-onderwijs rechten moet aan de leiband

Het probleemgestuurd onderwijs is niet structureel ongeschikt voor aankomend juristen, vindt de werkgroep propedeuse van de juridische faculteit. De organisatie van het eerste jaar is dat echter wel. Plannen voor onderwijsverbetering verdwijnen in de la, mensen werken langs elkaar heen en niemand weet wie waarvoor verantwoordelijk is. Daarom moet er een projectgroep komen die de organisatie van de propedeuse strak in de hand neemt, medewerkers aanspreekt op hun fouten en hen, wanneer nodig, dwingend aanwijzingen geeft.

We moeten niet denken dat het slecht gaat met het onderwijs aan de juridische faculteit, waarschuwt de decaan prof. mr. G. Mols. Maar dat er problemen zijn met het probleemgestuurd onderwijs zal niemand ontkennen. De onderwijsgroepen functioneren niet altijd naar behoren, de werkzaamheid van studenten laat te wensen over en de wetenschappelijk medewerkers nemen vaak met weinig enthousiasme en inzet de taak van tutor op zich.

Vorig jaar schreef de toenmalige studierichtingscommissie Nederlands recht al de nota 'Leren studeren'. Het was een poging om het tij te keren en de hele faculteit weer achter het pgo te krijgen. Merkwijdsig niet door de banden met het onderwijssysteem weer strak aan te halen. Integendeel. Zij stelde juist voor om niet meer dogmatisch aan de thematische aanpak (een van de uitgangspunten van het pgo) in het eerste jaar en basisdoctoraal vast te houden, maar deze in te ruilen voor blokken waarin de klassieke vakken zoals staatsrecht, privaatrecht en strafrecht, centraal staan. Iets waar de visitatiecommissie ook op had gezinspeeld. Vakthematisch onderwijs werd in de nota gepresenteerd als de oplossing voor alle problemen: het zou meteen duidelijk maken wie (in dit geval welke vakgroep) verantwoordelijk is voor het onderwijs, de arbeidsvreugde van tutores, die van de SRC inhoudsdeskundig mochten zijn, zou zeker groter worden en de studenten zouden minder in verwarring raken omdat er maar één vak per blok aan de orde zou komen.

Regressie

De faculteitsraad zag deze "regressie" van het probleemgestuurd onderwijs minder zitten, vertelt de decaan en portefeuillehouder onderwijs prof. mr. G. Mols, en stelde zijn eigen 'werkgroep propedeuse' in. Die mocht het werk nog eens over doen. De opdracht was duidelijk: maak een blauwdruk van het propedeutisch onderwijs waarin de principes van het pgo zoveel mogelijk gehandhaafd blijven en waar nodig weer worden hersteld. Na de zomer ging de achtkoppige werkgroep, bestaande uit leden van de SRC, de faculteitsraad en onder aanvoering van decaan Mols, aan de slag. Nu, nog geen half jaar later, ligt er een rapport dat vlot is geschreven en geen blad voor de mond neemt.

Tegen het advies van de vorige SRC in, houdt de werkgroep vast aan alle uitgangspunten van het probleemgestuurd onderwijs. Zij het niet op een dogmatische wijze. Niet alleen de kleinschaligheid (elf studenten in een onderwijsgroep), de probleemgestuurdheid en de zelfwerkzaamheid zijn belangrijk in de propedeuse, ook de thematische aanpak van het onderwijs moet blijven. (Over de toetsing, het vijfde uitgangspunt, doet de werkgroep geen uitspraken. Om deze te ver-

Donkere dagen aan de Zwingelput: propedeuse-onderwijs moet onder curatele (foto Peter Lebens)

beteren heeft de faculteit twee aanvragen in het kader van het PGO-fonds ingediend.)

De knelpunten die de faculteit de afgelopen jaren signaleerde, zijn volgens de nota namelijk niet te wijten aan een structurele ongeschiktheid van het probleemgestuurd onderwijs voor de basisfase van rechten. Wel schort het aan een behoorlijke organisatie van het onderwijs op de juridische faculteit. Creatieve voorstellen en vernieuwende nota's die het onderwijs wilden verbeteren, verdwenen weer in de la omdat de SRC niet bij machte was zich te doen gelden ten opzichte van de planningsgroepen. Bovendien stelt de werkgroep vast dat de planningsgroepen onderling niet of nauwelijks op de hoogte waren van elkaars activiteiten. Colleges werden gegeven zonder dat men wist of de stof wel aansloot bij datgene wat in de onderwijsgroep werd aangereikt. Daarnaast lijkt de betrokkenheid van de staf bij de voorbereiding en uitvoering van het onderwijs tanend.

De staf moet weer hart krijgen voor de zaak en nieuwe ideeën moeten weer de kans krijgen geïmplementeerd te worden. Dat kan alleen maar als duidelijk wordt wie verantwoordelijk is voor het propedeuse-onderwijs. Daarom wil de werkgroep een capaciteitsgroep (cp) in het leven roepen. Deze moet gaan bestaan uit alle medewerkers (tussen de 29 en 35) die een taak hebben binnen de propedeuse. Een select groepje hieruit, de zogenaamde projectgroep bestaande uit vijf leden van de vaste staf (waaronder tenminste drie seniores) en een onderwijskundige, heeft de eindverantwoordelijkheid. Zij gaan de kar trekken en kunnen medewerkers wijzen op fouten en onvolkomenheden en hen dwingend aanwijzingen geven. De projectgroep moet mensen tevens aanspreken op hun sterke punten (wie maakt goede toetsvragen, wie is een goede tutor) en er niet van uitgaan dat iedereen alles kan. Daarnaast moeten goede onderwijsprestaties in de toekomst worden beloond, bijvoorbeeld door een snellere doorstroming naar een hogere functie of een extra periodiek. De rest van de capaciteitsgroep (het grootste gedeelte afkomstig uit de vaste staf) wordt belast met de uitvoering van het onderwijs en met de ontwikkeling van het onderwijsaanbod.

Het huidige onderwijssysteem zal, als het aan Mols en zijnen ligt, blijven bestaan, zij het in aangepaste vorm. Er wordt vastgehouden aan de thematische aanpak. Sim-

pelweg omdat de integratieve benadering meer recht doet aan de maatschappelijke realiteit dan een bloksgewijze presentatie van de klassieke vakken. Bovendien is de integratieve aanpak veel "sappiger", vindt de werkgroep, en geeft het de student meer inzicht in de samenhang van het recht.

De blokken Inleiding tot het Nederlands recht, Rechtshandeling, Onrechtmatig gedrag en Overheid blijven ook bestaan, maar de volgorde waarin ze worden gegeven en de inhoud worden bijgesteld. Niet meer dan twee hoofdvakken per blok. En wil de integratieve opzet van het propedeuse-onderwijs slagen, dan is het een eerste vereiste dat in ieder blok een duidelijke samenhang zit en de student niet de indruk krijgt dat op een geforceerde manier bepaalde zaken met elkaar in verband worden gebracht. Daarom moet in ieder van de vier blokken een vraag centraal komen te staan (bijvoorbeeld waar komt 'recht' vandaan of wat moeten we verstaan onder overheid) die als leidraad voor dat afzonderlijke blok dient en de student daarmee een context biedt waarbinnen hij een probleem moet analyseren. Het analyseren en problematiseren van de stof gebeurt natuurlijk in de onderwijsgroep, schrijft de nota. Maar dat is niet de enige onderwijsvorm waaraan in de nota gedacht wordt. Een of twee colleges, een vies woord voor de dogmatische aanhang van het pgo, kunnen de leerstof wat meer structureren en tijdens de practica kan de verworven kennis worden toege-

past. De totale stof die in deze drie "onderwijsstromen" aan bod komt, moet in één blokboek worden samengebracht. Vervaardigd door de capaciteitsgroep. De centrale rol voor de tutor blijft. Zijn scholing, die nu niet altijd even sterk is, moet wel verbeterd worden. Hij is echter niet alleen een coach die de samenwerking tussen studenten stimuleert en actief hun leerproces bevordert. Meer dan voorheen staat hij in de eerste fase van het blok 'model' voor hoe studenten greep kunnen krijgen op de stof. Hij laat bijvoorbeeld zien via welke wegen je een bepaald probleem kunt oplossen of wijst op de belangrijkste passages in een tekst die hij samen met hen analyseert. Daarnaast wil de werkgroep dat de tutor en onderwijsgroep niet zoals nu één blok samen blijven, maar twee blokperiodes. De tutor kan dan de groep langer volgen en beter inspelen op problemen die studenten met vaardigheden kunnen hebben.

Of ook dit plan weer in een van de laden van de juridische faculteit zal belanden, hangt af van de faculteitsraad. Die beslist 3 maart over het rapport. Gezien de positieve geluiden tijdens de opiniërende bespreking door de raad twee weken geleden, en het positieve advies dat de SRC zal uitbrengen, zit het er dik in dat in het studiejaar '93/'94 een capaciteitsgroep de macht heeft over het eerste jaar.

Riki Janssen

Minister start procedure verkoop universitaire gebouwen

Tegen eerdere uitspraken in heeft minister Ritzen reeds de eerste stap gezet op weg naar de verkoop van de universitaire gebouwen.

Minister Ritzen bereikte in november na jaren van onderhandeling overeenstemming met het hbo over de verkoop van hun gebouwen. Hij zei toen eerst de gevolgde procedure eens rustig te willen evalueren. Vervolgens wilde hij met de universiteiten om de tafel gaan zitten.

Daar is de minister op teruggekomen. Hij heeft met de universiteiten afgesproken dat hij serieus wil onderzoeken wat de mogelijkheden voor verkoop zijn. De universiteiten zijn in principe geïnteresseerd

in volledige eigendom, omdat zij dan meer zeggenschap krijgen over hun huisvesting. Om te beginnen zal het ministerie de toestand van de huisvesting bij alle universiteiten inventariseren. Ritzen heeft geen exacte termijn genoemd. Veel instellingen menen dat die er slecht aan toe is omdat de minister er te weinig geld voor zou hebben gegeven. Dat heeft uiteraard gevolgen voor de onderhandelingen over de prijs. Het hbo zal in totaal 1,2 miljard gulden betalen. In het wetenschappelijk onderwijs gaat het om een veelvoud van dat bedrag.

HOP/Pieter Evelein

Student mag zelf zeggen wat onderwijskwaliteit is

Is de beste docent de man of vrouw met het heldere betoog, of moeten docenten vooral duidelijke opdrachten geven? En meet je onderwijskwaliteit af aan betaalbare dictaten, of draait het toch meer om de vakkennis van eerdergenoemde docenten? Zulke vragen worden dezer dagen gesteld aan 5000 studenten in het hoger onderwijs. Gehoopt wordt dat minstens de helft van hen het enquêteformulier terugstuurt.

De enquête, waarvoor minister Ritzen ongeveer twee ton uittrekt, heeft een lange voorgeschiedenis. Het begon met een initiatief van de Landelijke Studenten Vakbond, die in feite een top-40 van beste universiteiten en hogescholen wilde. Na lang overleg met de minister en zijn adviseurs is echter gekozen voor een genuanceerder aanpak. Doel van het onderzoek is niet meer om hogescholen of universitei-

ten met elkaar te vergelijken. Vraag is vooral: 'welke kwaliteitscriteria studenten hanteren voor hun onderwijs?' zo blijkt uit de toelichting van het uitvoerende Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen (ITS). Om die 'kwaliteitsperceptie' in kaart te brengen, is van elke sector van het hoger onderwijs een landelijke steekproef van 250 tot 600 studenten genomen. Uit de resultaten zal straks bijvoorbeeld blijken hoeveel zwaarder in het hbo aan stages getild wordt dan op de universiteit, of hoe verschillend er per sector gedacht wordt over het belang van de bibliotheek of beschikbaarheid van PC's.

Tevredenheid

Feitelijke oordelen komen in de enquête op de tweede plaats, al is er wel wat ruimte voor gemaakt. Op tien punten, van onderwijsprogramma en docenten tot begeleiding en gebouwen, kunnen studenten hun 'tevredenheid' in een rapportcijfer weer geven. Ook mag men zich uitspreken over het studietempo bij hun opleiding. Eind juni worden de resultaten bekend.

Dan blijkt dus ook hoe tevreden de aanstaande economen, verpleegkundigen en HTS-ers over hun onderwijs zijn. "Maar vergelijking tussen instellingen zit er niet in", moet ITS-onderzoeker drs. E.F. Smeets erkennen. Omdat men in één keer voor alle sectoren de wensen van studenten in kaart wilde brengen, is de steekproef per sector veel te klein voor zo'n vergelijking. Men zal dus alleen landelijke uitspraken doen.

De ITS-enquête past in een reeks acties waarmee minister Ritzen de betrokkenheid van studenten bij onderwijskwaliteit probeert te ondersteunen. Recent nog liet hij een 'gids voor onderwijsbeoordeling' op universiteiten en hogescholen verspreiden. En sinds anderhalf jaar verschijnt, na een startsubsidie van de minister, ook met enige regelmaat de Keuzegids Hoger Onderwijs.

Voor die gids, waarin het juist draait om vergelijking, hebben nu in vijftien studierichtingen bijna 10.000 studenten hun mening gegeven over het onderwijs en het studieklimaat bij hun instelling. Daaruit blijkt ondermeer dat studiebegeleiding en beschikbaarheid van PC's bij vrijwel alle richtingen een knelpunt zijn, terwijl het tempo alleen in enkele technische studies algemeen als probleem geldt. Maar tussen instellingen zijn er grote verschillen. Op de Heao in Utrecht is men veel minder tevreden dan in Breda of Zwolle, en hetzelfde verschil is er bij informatica tussen Delft en Twente.

Zoals gezegd had de LSVb met de enquête van deze week oorspronkelijk een landelijke top-40 van beste universiteiten en hogescholen willen maken. Dat plan lanceerde de bond al in oktober 1990, toen minister Ritzen liet doorschemeren dat hij zulk onderzoek wel wilde financieren. Volgens een oud-bestuurslid van de LSVb moet de minister daarna echter door ambtenaren gemaand zijn tot een meer terughoudende aanpak.

Na lang overleg en inschakeling van een adviescommissie werd men het eens over een compromis: eerst moest nog eens goed duidelijk worden wat studenten eigenlijk onder 'kwaliteit' verstaan. De enquête moet daarover duidelijkheid scheppen.

HOP/Pieter Evelein

HOP/Frank Steenkamp

Actieplan voor verbetering onderwijs universiteiten

VSNU-voorzitter Van Lieshout heeft minister Ritzen alsnog een 'actieplan' toegezegd voor de verbetering van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs. De universiteiten zullen de minister "snel" laten weten hoe zij daaraan (gaan) werken.

Van Lieshout deed zijn toezegging vorige week in een overleg met de minister, zo laat een woordvoerder van de minister weten. Begin december liet de voorzitter van de vereniging van universiteiten zich nog laatdunkend uit over het rapport Te doen of niet te doen van de commissie-Wijnen, met adviezen voor de stroomlijning van studieprogramma's. Het rapport bevatte weinig nieuws, vond Van Lieshout. Toch wilde minister Ritzen dat de universiteiten op basis van het rapport een plan

zouden opstellen hoe zij hun onderwijs dachten te gaan verbeteren. Van Lieshout wees dat af.

Tot tevredenheid van de minister zijn de universiteiten daar op teruggekomen. De discussie over de kwaliteit van het onderwijs is tot volle wasdom gekomen. Het rapport van de commissie-Wijnen is een bestseller geworden en meerdere universiteiten zijn actieplannen aan het maken. De VSNU zal de plannen verzamelen en doorsturen naar minister Ritzen. Deze beschouwt de bundel als het actieplan. Het hoger beroepsonderwijs wil vooralsnog niet zo'n plan opstellen.

De kunstwerken verboden bij tentoonstelling in universiteitsbibliotheek

Als hier demonstraties komen of mensen ruiten gaan ingooien, hindert dat de bedrijfsvoering.

R&T

nu de boeken nog

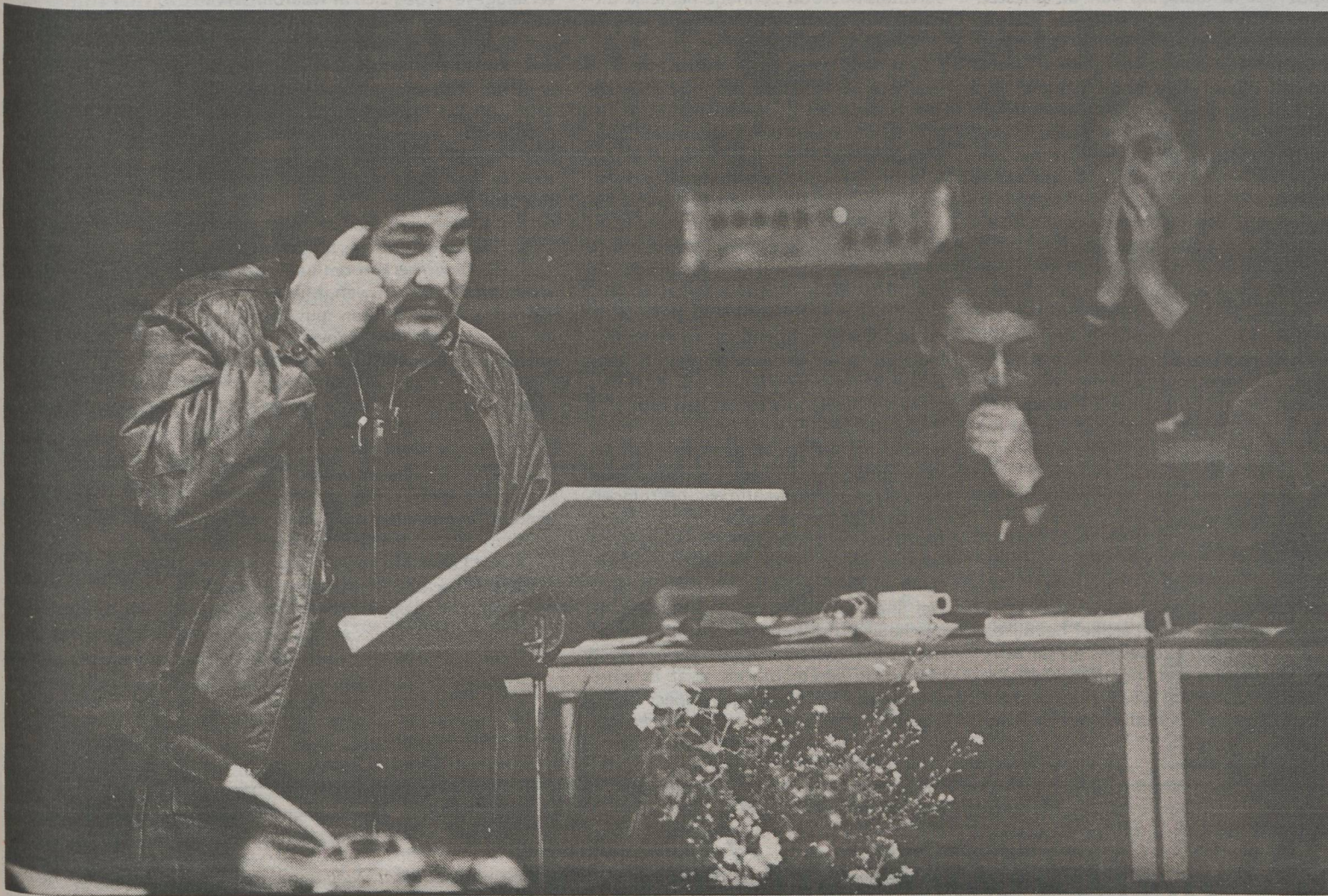
Medisch tuchtrecht als regendans?

Op 28 januari j.l. is te Groningen mr. W.G. Verkrusen gepromoveerd of een proefschrift over hoe medische patiënten omgaan met hun klachten over medische behandeling. Het proefschrift is zowel voor juristen als medici en sociologen interessant. Verkrusen's belangstelling voor het onderwerp kwam voort uit zijn interesse voor het tuchtrecht. Grof weergegeven komt Verkrusen tot de conclusie dat patiënten in meer dan 20% van hun medische contacten ontevreden zijn over de wijze waarop ze behandeld zijn. In één op de vijf gevallen betreft het klachten die een grond zouden opleveren voor een tuchtrechtelijke klacht (in 4% van alle medische contacten derhalve!). Minder dan één op de twintig van die klachten (waarvan vele weliswaar in strijd zijn met de tuchtrechtelijke norm, maar in medische zin niet ernstig zijn) wordt echter daadwerkelijk ingediend en slechts 7% daarvan leidt uiteindelijk tot de toepassing van een tuchtrechtelijke sanctie. De reden dat mensen zo weinig tuchtrechtelijk klagen, is dat ze in de eerste plaats geïnteresseerd zijn in een zo goed mogelijke medische behandeling. Ze hebben zelden een concreet belang bij een tuchtrechtelijke klacht of vrezen zelfs dat klagen de kans op een behoorlijke behandeling in gevaar kan brengen. Verkrusen concludeert dat de kans op een tuchtrechtelijke sanctie zo klein is dat het, mede gelet op de zeer geringe kennis van het tuchtrecht onder medici, nauwelijks waarschijnlijk is dat een preventief effect uitgaat van het medisch tuchtrecht. Hij merkt op dat een aanzienlijk deel van de artsen het tuchtrecht als een tombola ziet. Bedrijfsongevallen gebeuren overal en altijd. Meestal zijn die te herstellen en dan zal er ook vrijwel nooit geklaagd worden. Maar heb je pech, dan krijg je daar een klacht voor aan je broek, terwijl je eigenlijk geen haar beter of slechter bent dan je collega's.

Mijn medebeoordelaar Michiel Scheltema vond het proefschrift net als schrijver dezes om allerlei redenen een cum laude waard. Dat is dan ook verleend ondanks de Groningse 'zunigheid' met dat predikaat. Niettemin stelde hij een zeer kritische en voor de rechtssociologie uitdagende vraag. Hij vroeg Verkrusen of een soortgelijke verdeling van klachtgedrag niet ook te verwachten is in het geval van gebrekkige reparaties door garagisten en of, als dat het geval was, dan ook de conclusie gewettigd was dat van civielrechtelijke sancties praktisch geen preventief effect uitgaat. Verkrusen gaf een even slim als formeel antwoord, namelijk dat hij zich bezig had gehouden met tuchtrecht en daar althans van preventief effect geen sprake was. Scheltema verwoordde in feite echter een inzicht dat onder rechtssociologen gemeengoed is. De afschrikwekkende werking van formele sancties als zodanig is meestal zeer gering, omdat de kosten van de procedure, waarvan de afloop niet altijd te voorspellen is, hoog zijn in verhouding tot de baten van een klacht, terwijl er veelal informele 'sancties' mogelijk zijn (van garage/arts veranderen, de reputatie van de garage/arts aantasten bij vrienden en bekenden). Voorzover formele sancties afschrikwekkend werken is dat bovendien veelal niet zozeer door hun directe effect, maar hun indirecte: verlies van banen, reputatie en sociale relaties. Verkrusen concludeerde dat het medisch tuchtrecht een moderne variant is van de regendans: 'they are part of our folklore'. Kan die conclusie in het licht van Scheltema's vraag niet worden uitgebreid tot heel veel rechtsgebieden? Inderdaad, maar die conclusie gaat wat te kort door de bocht en veronderstelt een nogal specifieke werking van formele sancties. Rechtssancties hebben inderdaad veel weg van een regendans, maar regendansen helpen het probleem van de schaarste van water in te prenten en ons druk te maken over de regels van het beheer en de verdeling ervan. Sancties representeren de pathologie van een normensysteem en ze geven stof tot nadenken over de fysiologie ervan. Het mag juist zijn dat menigeen van de kleine groep van tuchtrechtelijk veroordeelde artsen gewoon pech heeft gehad, het enkele feit dat er slechts heel af en toe een arts het baasje is kan er niettemin toe bijdragen dat medici zich iets drukker maken over de preventie van bedrijfsongevallen. Hoewel de belangrijkste functie van recht attributie van rechten en verantwoordelijkheden is en niet retributie, vervult retributie een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de attributie. Durkheim heeft dan ook zeer terecht het nut van afwijkend gedrag voor de samenleving beklemtoond.

Nico Rooij

Laagvliegende Nederlandse F-16's verpesten leefklimaat van Canadese Indianen

Nucleair afval dumpen we liever in de binnenlanden van Afrika dan in onze eigen achtertuin. Kankerverwekkende medicijnen danken we af om ze vervolgens naar de Derde Wereld te verschepen. En Nederlandse F-16's oefenen het laagvliegen niet boven de zielige zeehondjes van de Waddenzee, maar in het dunbevolkte Canada. Dat daar Indianen wonen die er last van hebben, schijnt er niet zoveel toe te doen.

"Westerse overheden hanteren vaak deze 'double standards' ten aanzien van inheemse volken." Tot deze conclusie kwam Theo van Boven, hoogleraar internationaal recht aan de Rijksuniversiteit Limburg, afgelopen vrijdag tijdens het symposium over "low-level flying" boven het Innu-land in Canada.

Dit symposium werd georganiseerd door het Prof. mr B.V.A. Rölingdispuut en de Stichting Innu Steungroep in het kader van het Internationale Jaar van de Inheemse Volken.

In 1993 staan de rechten van de inheemse volken extra in de belangstelling. Nederland heeft zich in de Verenigde Naties altijd ingespannen om meer aandacht te krijgen voor deze rechten. Dat juist het Nederlandse beleid ten aanzien van inheemse volken afgelopen vrijdag ter discussie stond, is dan ook enigszins pijnlijk. Tot begin jaren tachtig werd het laagvliegen door F-16 piloten nog geoefend in de toenmalige Bondsrepubliek Duitsland. Onder druk van vele protesten (geluidsoverlast en gevaarlijk) verzocht de Duitse regering haar NAVO-bondgenoten om het laagvliegen in Duitsland te verminderen. De Nederlandse regering sloot daarom eind 1986 een laagvliegverdrag met de Canadese regering voor het gebruik van de militaire luchthaven Goose Bay in La-

brador (in de provincie Newfoundland) en twee laagvlieggebieden in Labrador en Quebec. Dit gebied, waar ook de luchtmachten van Canada, Duitsland en Groot-Brittannië oefenen, valt samen met het traditionele woongebied van de oorspronkelijke bewoners van Canada, de Innu.

Deze "Indianen", niet te verwarren met de Innuït-eskimo's, leven al meer dan 9000 jaar in deze streek. Het zijn nomaden, die leven van de jacht op voornamelijk kariboes. Nog steeds leeft een groot deel van de 10000 Innu op deze manier. Maar sinds WO 2 heeft de westerse "beschaving" zich opgedrongen. Wegen werden aangelegd en waterkrachtcentrales gebouwd. De Innu hebben zich hier altijd tegen verzet en volgehouden dat ze een soevereine natie vormen, omdat ze nooit een verdrag hebben ondertekend waarin zij afstand doen van hun woongebied. Toch heeft de Canadese overheid de Innu tot een westerse levensstijl verplicht. De verbittering over deze opgedrongen assimilatie met het westen is groot. Ben Michel, woordvoerder van de Innu hield tijdens het symposium een emotioneel betoog: "Ik ben een jager. De meeste mensen vinden dat een primitief leven, bijna barbaars. Maar ik vind het juist puur." Michel moest toch naar een westerse school: "Ik ben nu net zo corrupt en manipulerend als jullie. Ik ben gehersenspoeld." De integratie in de westerse samenleving levert nog altijd problemen op: "Onze kinderen gaan naar school en krijgen geen enkel respect bijgebracht voor hun eigen cultuur". Dat leidt tot verwarring: "Vorige week hadden we tien jonge mensen die massaal zelfmoord probeerden te plegen".

De Innu voelen zich door de Canadese regering als tweederangs burgers behandeld. Ze hebben een gebied toegewezen gekregen waar ze op kariboes (rendieren) mogen jagen. Als ze al jagend die grenzen overschrijden kunnen ze gearresteerd worden. En hoewel de straaljagers over hun woongebied vliegen, zijn de laag-

vliegverdragen tussen Canada en verschillende landen buiten hen om gesloten.

De Innu krijgen per jaar zo'n achttien duizend straaljagers over hun hoofden, zo'n vijftien meter boven de bomen, die een herrie van 145 decibel produceren. Het plotselinge lawaai maakt de mensen bang en jaagt de kudde kariboes uit elkaar. Onderzoeken hebben uitgewezen dat de omvang van de kudde kariboes waarvan de Innu afhankelijk zijn, sinds de start van de oefeningen, met 5% per jaar is afgenomen.

De Innu hebben de Nederlandse regering verzocht de vluchten te staken. Zij hebben veel last van de oefeningen die de natuur, hun bron van inkomsten, aantasten. Zij zijn van mening dat de meest fundamentele mensenrechten ontzegd worden aan hun volk. Ben Michel beschuldigt de Nederlandse regering zelf van "genocide", omdat zij deelneemt aan activiteiten die kunnen leiden tot de vernietiging van de Innu. De Nederlandse regering stelt zich op het standpunt dat Canada de problemen van de Innu maar moet oplossen. Canada heeft ook mensenrechtenverdragen ondertekend, en Nederland vindt dat voldoende waarborg voor de bescherming van de rechten van het inheemse volk. Bovendien verdedigt Nederland zich door erop te wijzen dat het gebied waar het hier om gaat, heel dun bevolkt is. Tienduizend indianen op een oppervlakte van 100.000 hectaren. Een heel gemakkelijke houding, concludeerde men tijdens het symposium. Nederland heeft in ieder geval wel degelijk een morele verantwoordelijkheid om de gevolgen van het laagvliegen te onderzoeken. De Innu zullen echter niet wachten tot de regering deze verantwoordelijkheid ook zal nemen. Zij onderzoeken de mogelijkheden voor een eventuele rechtszaak tegen de Nederlandse staat.

Judith Kuijk

De twee fotocollages die, naar **Observant** vorige week meldde, uit een tentoonstelling in de UB zijn verwijderd, getuigen behalve van slechte smaak, vooral van domheid. Zoals bekend wordt domheid aan universiteiten niet beloond; laat staan dat een bibliotheek ermee zou willen pronken. Is domheid verboden? Natuurlijk niet.

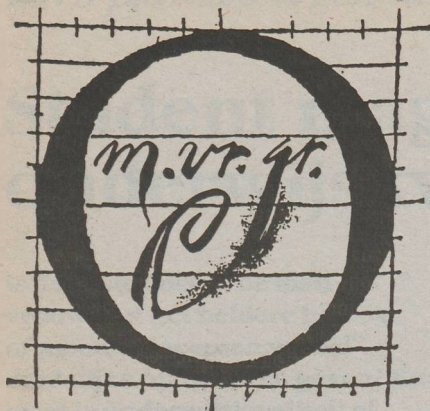
Is domheid in de kunst geen kwaliteit, nodig om bevolgen te kunnen scheppen, niet gehinderd door denkvermogen en kennis van de wereld? Nee. De maatschappelijk bewogen kunstenaar Deenen wil ons met zijn wereldbeeld verrassen, zonder te beseffen hoe clichématig en warrig het is. Op de ene montage die hij ons toont, zien wij hoe de paus koningin en prins in audiëntie ontvangt; op de achtergrond merken wij een triomferende Hitler op, levensgroot ingelijst tegen de muur van het pauselijk palet. Op de andere prent zien wij premier Lubbers met de paus. In beide gevallen is het hoofd van de katholieke kerk getooid met martiale paramenten en een bakenkruis.

De schepper van dit alles beschikt niet alleen over schaar en lijmpot - of de over technische middelen die deze kunnen vervangen -, maar lijkt bovendien behept met een gnostische achtergrond (en anders zijn vader wel of een van zijn ooms). Hij moet wel behoren tot degenen die bij voorbeeld menen, dat Parsifal in Wagners gelijknamige opera, hannesend met de graal en met de lans die Christus' zijde doorboorde, iets met christendom of katholicisme te maken heeft. Het is puur esoterisme, verwant aan de oudste dwaalleer waarmee het christendom te maken kreeg: de gnosis, handelend om zelfverlossing in plaats van verlossing en gebaseerd op een dualistische tweedeling van de kosmos: licht en donker, goed en kwaad, orde en chaos, zuiver en onzuiver, Arisch en niet-Arisch, dit alles opgevat als autonome krachten die op leven en dood met elkaar strijden. 'Aus Parsifal baue ich mir meine Religion', zei Hitler, wiens haat tegen de katholieke kerk met haar geloof in één transcendente God, in het verlengde lag van zijn antisemitisme. P.F.M. Fontaine heeft daar boeiende dingen over gezegd in zijn recente boek over **De onbekende Hitler** (Ambo, 1992) en diens geperverteerde 'religieuze' ideeëngoed.

De maker van de uit de bibliotheek geweerde montages is gebiologeerd door het blauwe bloed van Beatrix en Claus, door de 'mysterieënleer' die de paus - als de graalridder getooid met een helm - vertegenwoordigt en door het grote 'nieuwe Europa' dat door Lubbers naderbij wordt gebracht, nadat een rigoureuze Duitse poging (1933-1945) mislukt was. Waarschijnlijk kent hij zijn eigen gedachten nog maar halven maak ik zijn werk hier vermoedelijk interessanter dan het is - maar dat is niet zo'n probleem, want ook koningin en prins, premier en paus zijn onkundig gebleven van 's kunstenaars geurongen visie op hun geestelijke signatuur.

Als ik naar de twee weggenomen prenten kijk, denk ik: er hangen oude nevelen in zijn hoofd. Is dit werk wel zo 'kritisch' als het voorgeeft te zijn? Ik interpreteer de inzet van deze prenten als: fascinatie. En betreur hun domheid.

Wiel Kusters

Servatius (1)

Wim Ortjens bezocht onlangs Servatius en constateert... eigenlijk niets. Hij treft op een zondagochtend een kleine groep studenten voor de H. Mis en zit ook met een probleem: hij moet een stukje schrijven en het moet nog smeug zijn ook, maar... deze mensen zijn zo vreselijk normaal.

De bisschop heeft net gemeld te zullen terugtreden en nu er toch iets van zijn hand moet verschijnen in d'n Observant peilt hij zijn eigen mergelgehalte en trekt hij de stoute schoenen aan: Servatius had hij nog niet gehad!

Welnu, dit is een mooie gelegenheid, dit is eigenlijk een unieke gelegenheid. Op weg naar de Boschstraat denkt hij nog even na: Hoe lagen de verhoudingen ook weer? Ik ga nu op bezoek bij de studentenpastoor (er was ook nog een pastor) ja, laat ik daar maar eens mee starten, haha, vervolgens een stukje over historie met wat interessante punten om te scoren; de kamerindeling, homoseksualiteit en oecumene en als klapper het Opus Dei.

Wim denkt ruimtelijk en dat laat hij graag fijntjes even weten en grinnikt over de Judashouding waarmee hij dubbele bodems denkt bloot te leggen. Maar het valt

tegen: geen 'nova'-verhaal in de preek, geen Bosnië, geen jammerklacht over een bisschoppelijk besluit. Een stille Mis met Christus' Boodschap moet hem geïrriteerd hebben. Misschien toch goed dat je die even hoorde.

Wellicht dat het koffiegesprek nog wat nieuws oplevert.. Hij steekt in met het Opus Dei-lidmaatschap van de priester. Hoe heeft hij het nu; een loyale priester zonder stoflaag die voor zijn geloof en gelofte staat, baby's kust, koffie drinkt, squasht, en nieuwsgierige Wimpie niet meteen aan de deur zet. "Maar hebben jullie dan geen ruzie als op andere plaatsen?" probeert hij nog even, want zijn huiswerk heeft hij gedaan. "En discussies over de scholenkwestie, samenwonen en het celibaat dan?" Wat hij erover wil weten? Weten? Niets natuurlijk. Het is duidelijk waar Wim naar op zoek is. Het schip strandt op het doel van zijn komst: nieuwtjes over het vertrek van een bisschop.

Niet het vertrek van een bisschop maar de kruisdood op Golgotha bracht ons de verlossing, dat moet Wim toch eigenlijk ook weten. Daarom pindakaas, dat is smeug Wim! Kom nog eens langs.

Marc Rieter

Servatius (2)

Slecht bericht uit Maastricht...

Met verbazing las ik het artikel 'het Rijke, Roomse Gezelligheidsleven' op de achterkant van Observant nummer 20 van 28 januari jongstleden. Was dit een profiel-schets van de studentenvereniging

(R.K.S.V. Servatius), waar ik sinds 3,5 jaar met veel plezier deel van uitmaak? Mijs inziens duidelijk niet!

Ik wil bij deze enkele vraagtekens zetten bij de invulling die Observant gegeven heeft aan haar voornemen deze studentengezelligheidsvereniging in het 'zonnetje' te zetten. Voor veel leden van Servatius heeft dit zonnetje namelijk uitgepakt in de vorm van een flinke regenbui! Onder meer heeft de journalist de rol van het studentenpastoraat overbelicht. De studentenvereniging wordt niet, zoals de indruk gewekt wordt, bevoogd door het R.K. studentenpastoraat. Het beleid voor beide organen is wel degelijk gescheiden. Met betrekking tot activiteiten kan opgemerkt worden dat de vereniging zelf bepaalt welke activiteiten ze ontplooit. Mij is daarnaast niet geheel duidelijk waarom bij het genoemde artikel gekozen is voor de titel 'het Rijke, Roomse Gezelligheidsleven'. In het gehele artikel is op vijf regels na namelijk niets te vinden over de hoedanigheid van dit gezelligheidsleven. Door een verkeerde interpretatie of het uit verband rukken van de uitspraken van twee studenten heeft de journalist een mijns inziens onjuist beeld geschetst van de vereniging. Er wordt een beeld geschetst van de vereniging waarin een bekrompen eensgezindheid de boventoon voert. Mensen die er een andere opvatting op na houden dan in het r.k. perspectief welgevallig zou zijn, zouden volgens het citaat wel snel gewetensproblemen krijgen en beschaamd afdruppen. Deze pretentieuze houding is door mij nimmer gesignaleerd binnen de vereniging en staat in schril contrast met het wederzijds respect van de leden voor elkaars standpunten en ge-

loofsovertuiging. En daarmee ben ik bij het belangrijkste punt van mijn bezwaren tegen dit artikel aangekomen. Binnen R.K.S.V. Servatius heersen geen homogene standaardopvattingen ten aanzien van geloof of gezelligheid. Een dergelijke situatie wordt wel gesuggereerd en dat beeld wil ik hier met klem ontkrachten. De verslaggever vroeg zich af waarom Servatius maar vijftig leden heeft. Door middel van dit artikel geeft hij zelf een van de belangrijkste oorzaken aan: doordat er nog altijd journalisten zijn die menen levende vooroordelen te moeten bevestigen middels dergelijke artikelen. Leden kunnen er wel degelijk verschillende geloven en standpunten op na houden (ook ten aanzien van samenwonen!!!). Een stukje bewijs is al geleverd doordat mensen met verschillende geloofsovertuigingen al zeven jaar samenwerken om een gezellige vereniging op te bouwen. Mijn voorkeur voor meningsvrijheid ten spijt vind ik het jammer dat deze verslaggever een andere overtuiging aangedaan was en dat hij de boven geschetste essentiële kern van de vereniging niet heeft weten te raken! De redactie kondigde in de inhoudsopgave een hemels uitstapje naar Servatius aan. Hoewel wij ons vereerd voelen dat Observant er met betrekking tot Servatius een hemelse voorstelling van zaken op na houdt (het is er inderdaad goed toeven) is het in het kader van een onbevooroordeelde verslaggeving wellicht te prefereren dat zij met haar voeten op de grond blijft staan!

J.N. Bos (lid R.K.S.V. Servatius)

Het meppende zweet

"Hé jôb, niet zo hard meppen, een klein tikje is al voldoende hoor", schreeuwt squashtrainer Jurgen Pullens (24) zijn leerlingen toe terwijl hij over de glazen achterwand van het squashboks hangt. "Na elke slag moet je het centrum van de baan weer zien te bereiken en probeer je schouders tijdens het slaan evenwijdig aan de zijwanden te houden", gaat hij verder. Mijn squashpartner, studente gezondheidswetenschappen Marloes Kamphuis (20) en ik hebben al enige (tennis)ervaring. Maar met het balletje dat Jurgen ons gegeven heeft, kunnen we niet uit de voeten. Het valt elke keer dood neer zodat je altijd nèt te laat bent. Wel goed voor de conditie en de bilsperen. Die zullen morgenochtend wel protesteren. Met een flink stuiterend beginners-balletje, met rode stip, gaat het stukken beter. Als een dronken olifant, stampend over de houten vloer, hier en daar in botsing met mijn partner, de muren of het glas, probeer ik de bal in het spel te houden.

In squashcentrum Erik van der Pluijm in de Brusselsestraat is de cursus voor beginners in volle gang. Nou ja, in volle gang. Voor zijn acht leerlingen, alleen maar meisjes, heeft trainer Jurgen slechts drie banen ter beschikking. Dat betekent dat er flink gewisseld moet worden.

"Eigenlijk kun je dit geen squashles meer noemen. Je zit meer langs de kant dan dat je speelt. Zeker als het druk is want dan kun je ook niet even stiekem op een leegstaande baan spelen", vertelt een blonde wintersportbruine squashster ontevreden.

"Bovendien krijg je maar heel weinig aanwijzingen, en als je moet wachten is het ijskoud", spuugt zij haar laatste restje gal. Trainer Jurgen begrijpt de teleurstelling van zijn leerlingen wel: "Eigenlijk zouden we meer banen ter beschikking moeten hebben. Maar ja, dat is commercieel natuurlijk weer niet haalbaar. En je kunt in deze sport nou eenmaal niet met z'n vijven op één baan spelen. Aan écht lesgeven kom ik dan ook niet toe, het is meer hier en daar een aanwijzing. In de acht lessen van deze cursus kan je natuurlijk ook niet veel doen. De leerlingen moeten naast dit uur nog minstens één keer per week zelf spelen. Alleen door eindeloos op de baan te staan leer je goed squashen." Hoe komt het toch dat er alleen maar meisjes aan deze cursus meedoen? "Jongens denken al heel snel dat ze het

kunnen, die willen gewoon meteen lekker rammen, terwijl meisjes liever eerst de basis van het spel willen beheersen. Het is wel gezellig hoor met alleen maar meiden. Als ze maar wel hun best doen en niet giechelen, want daar heb ik zo'n bekel aan", vertelt Jurgen terwijl hij bij twee studentes het zweethok binnenstapt om nog wat extra aanwijzingen te geven.

"Het leuke van squash is dat je in het begin snel vooruit gaat. Heel wat squashers denken dat ze na een jaartje al supersnel en flitsend spelen. Maar als je dat dan vergelijkt met het competitieniveau dan lijkt het nergens op", constateert de docent. En hij kan het weten, want al acht jaar lang staat hij bijna elke dag op de baan. Gewoon om te trainen of om mee te doen met de competitie. Inmiddels behoort de bijna afgestudeerde econoom tot de beste vijftig spelers van Nederland. "Je brood kun je er niet mee verdienen dus ik moet nu toch maar eens hard aan m'n scriptie gaan werken. Het squashen moet dan maar m'n hobby worden. Het is zo'n mooie sport. Eigenlijk is het een soort schaakspel. Je moet precies daàr spelen waar je tegenstander niet staat. En het allermooiste is wel, om van die show-balletjes te slaan. Bijvoorbeeld in de richel tussen de vloer en de zijwand. Daardoor komt de bal niet meer omhoog waardoor je tegenstander, die als het goed is toch al scheel kijkt van moeheid, zich tevergeefs te pletter rent." Het einde van het beginnersuurtje nadert. GVO-studentes Agnes Verkerk en Antoinette Schiller zitten te wachten tot ze nog een keertje de baan op kunnen. "Wij zijn eigenlijk gaan squashen om eens een keer wat anders te doen dan tennissen. En ook om wat mensen te leren kennen", zegt Antoinette. "Als je al kan tennissen is squash niet meer zo moeilijk, de oog-hand coördinatie is namelijk hetzelfde."

"Hé, zullen we hiernaast nog even gaan, die baan is vrij", roept Agnes en één seconde later staan ze alweer tegen de muren te meppen.

Chris van der Grinten

(foto Nelis Tutkey)

De lessen van een almachtige Pruisische ambtenaar

Aan het einde van de vorige en het begin van deze eeuw beleefde Duitsland, met voorop Pruisen, in wetenschappelijk opzicht een grandioze bloeiperiode. Of het nu om natuurkunde, scheikunde, sociologie, recht of psychologie ging, voor de laatste stand van zaken moest men in Duitsland zijn licht opsteken. Kort voor het begin van de Eerste Wereldoorlog begon de Duitse glorie te vergaan onder invloed van de economische achteruitgang en het verslechterende politieke klimaat in Europa, die het vertrek inluiden van leidende wetenschappers naar de Verenigde Staten.

Hoe was het mogelijk dat een star universitair systeem als het Pruisische een dergelijke dynamiek kon ontwikkelen? Lode Vereeck (27), vorige week gepromoveerd tot doctor in de economie, heeft er een heel concrete verklaring voor. Vanuit het Pruisische ministerie voor cultuur in Berlijn werd in die periode een bewuste wetenschapspolitiek gevoerd. Daarvoor was één man in het bijzonder verantwoordelijk: de topambtenaar Friedrich Althoff, die van 1882 tot 1907 de machtigste man was binnen het Pruisische ministerie van Cultuur. Vanachter zijn bureau in Berlijn, op het hoekje van Unter den Linden en de Wilhelmstrasse regelde Althoff benoemingen van hoogleraren en bedacht hij hervormingen die voor een frisse wind zorgden. Gaandeweg ontwikkelde hij een naar hem genoemd systeem om de waarde van de universitaire producten (dat zijn afgestudeerden en onderzoeksresultaten) te verhogen. En hoe centralistisch en zelfs personalistisch het systeem ook was, het werkte. Lode Vereeck heeft het 'Althoff-systeem' bestudeerd in een poging zijn specialiteit, de wetenschapseconomie, verder op pad te helpen met het ontwikkelen van een eigen wetenschapseconomische theorie. Zijn vragen luiden: heeft het Althoff-systeem het wetenschappelijk onderzoek bevorderd en zo ja, wat was de economische ratio daarachter?

Hiërarchisch

Althoff, van huis uit jurist, was kort na de Frans-Duitse oorlog van 1870 en de daarop volgende inlijving van Elzas-Lotharingen belast met de taak de universiteit van Straatsburg te doen herrijzen als een Duitse instelling. Dat deed hij op een zo efficiënte manier, dat hij in 1882 als referendaris naar Berlijn werd gehaald om de universitaire politiek te hervormen. Zijn opmars binnen het zeer hiërarchische ministerie van cultuur was onstuitbaar. Zelfs naar Pruisische maatstaven gemeten was Althoff een autoritaire man, die een enorme invloed had op zijn omgeving. In latere jaren werd hij 'de geheime minister van cultuur' genoemd, maar die post heeft hij nooit bekleed, ook al werd hem die tot twee keer toe aangeboden. In de jaren zeventig groeide de druk op de Pruisische universiteiten, vooral door toedoen van de industrie en de groeiende bureaucratie. Zij schreeuwden niet alleen om afgestudeerden, maar ook om technologische en organisatorische kennis. Universiteiten werden geacht die kennis via onderzoek te ontwikkelen, sinds Wilhelm van Humboldt in 1810 het principe van eenheid van onderwijs en onderzoek had ingevoerd. Wát de universiteiten wil-

den onderzoeken, was hun eigen verantwoordelijkheid, aangezien Von Humboldt als tweede principe de academische onafhankelijkheid had ingevoerd. Op den duur konden de universiteiten die druk niet meer aan, beschrijft Lode Vereeck: „De studentenaantallen groeiden enorm, waardoor het onderzoek in de verdrukking raakte. De taak van een hoogleraar, die in zijn eentje een groot onderwijs- en onderzoekgebied moest bestrijken, werd te gecompliceerd. Dat was ook de reden waarom de Nederlander Van 't Hoff in eerste instantie een benoeming in Berlijn weigerde: hij zou er te zeer door het onderwijs in beslag worden genomen.”

Nepotisme

Althoff zag dat het capaciteitsprobleem niet alleen een kwestie van geld was, er bestond ook een structureel probleem. De benoeming van hoogleraren vond plaats bij coöptatie en dat had geleid tot nepotisme, inteelt en discriminatie. Zo was de universiteit van Tübingen in die jaren uitgegroeid tot een soort familiebedrijf. Bovendien beschouwden de Pruisische universiteiten zich als protestantse instellingen, waar katholieken en joden 'niet erwünscht' waren. Met oogkleppen op bleek het niet mogelijk behoorlijke wetenschappelijke prestaties te leveren, had Althoff volgens Vereeck snel in de gaten. Wat dat betreft had hij zijn portie academische kleinzieligheid meegekregen in de tijd dat hij in Straatsburg had gewerkt. Hij wilde radicaal afrekenen met die praktijken en Duitsland - lees Pruisen, dat tweederde van het Duitse rijk besloeg - op wetenschappelijk gebied groot internationaal aanzien geven. Daarvoor tornde Althoff allereerst aan de Humboldtiaanse eenheid van onderwijs en onderzoek. Hij richtte wetenschappelijke instituten op, niet zozeer rond een thema, maar eerder rond een persoon met grote wetenschappelijke capaciteiten. Het initiatief leidde na de dood van Althoff tot de oprichting van de Kaiser Wilhelm-Gesellschaft, die later, na de val van de keizer, werd omgedoopt tot de Max Planck-Gesellschaft met zijn legendarische onderzoeksinstituten. Zij bleven ook na de naamsverandering hofleverancier van Nobelprijswinnaars.

Nobelprijzen

De voornaamste hefboom waarmee Althoff veranderingen kon doorvoeren in het universitaire systeem, was zijn benoemingsrecht. Universiteiten deden voorstellen voor de benoeming van hoogleraren, die vervolgens door de minister dienden te worden goedgekeurd. „Dat was in de praktijk een kwestie van afstempelen geworden,” zegt Vereeck, „maar onder Althoff veranderde dat. Hij heeft een groot aantal voordrachten overruled en in plaats daarvan mensen van zijn eigen keuze benoemd. Daartoe had hij een uitgebreid netwerk van relaties opgebouwd, zodat hij precies wist waar de meest competente wetenschappers zaten. Hij hield die mensen nauwlettend in de gaten en zodra zich een kans voordeed om ze ergens een onderzoeksinstituut te bezorgen, sloeg hij toe. Zo zijn Nobelprijswinnaars als Robert Koch, Emil von Behring, Paul Ehrlich en later alsnog Jacob Van 't Hoff door hem in staat gesteld hun onderzoek te doen. Zij konden zich puur met wetenschap bezighouden, al beschouwden zij het vaak als een eer om een personele unie met een universiteit aan te gaan.” Van de 3500 hoogleraarbenoemingen die onder Althoff tot stand kwamen, beruisten er bijna 600 op zijn persoonlijke keus, heeft Vereeck berekend: „In feite is die invloed nog groter geweest. Na verloop van tijd be-

grepen de universiteiten dat het geen zin had neefjes of vriendjes van zittende mensen voor te dragen.”

Verder nam Althoff enkele zeer praktische maatregelen, die volgens Vereeck een groot effect hadden op de waarde van de wetenschappelijke productie van de universiteiten. Zo kwamen er 'seminars' rond eminente geleerden waarin jonge onderzoekers de kans kregen 'in vivo' kennis te maken met de wetenschap en werden de bibliotheken, die tot dan toe een hobby waren van enkele professoren, voorzien van deskundige bibliothecarissen. Althoff maakte ook een einde aan de discriminerende reglementen die veel universiteiten er stilzwijgend of uitdrukkelijk op nahielden. Zo werd het voortaan mogelijk katholieken en joden te benoemen en zelfs sociaal-democraten, zolang ze maar geen lid waren van de socialistische partij. Aan de kant van de studenten werden vrouwen toegelaten en werden de toegangseisen verlicht door het gymnasium niet meer als vooropleiding verplicht te stellen. Opmerkelijk waren ook de maatregelen om de verspreiding van wetenschappelijke kennis te bevorderen. Op instigatie van Althoff werden internationale wetenschappelijke contacten gelegd, die overigens later, toen de situatie in Duitsland verslechterde, de Amerikanen goed van pas zijn gekomen. Andere uitingen van internationalisering waren de benoemingen van buitenlandse docenten en het aantrekken van buitenlandse studenten. Zo kon Maastrichtenaar Peter Debye in Aken gaan studeren en later Einstein opvolgen als leider van het Kaiser Wilhelm-Institut für Physik. De Nobelprijs, die Debye dan ook in 1936 ontving, werd hem toegekend voor het werk dat hij daar kon ontplooien. „Althoff wist hoe hij een goede wetenschapper moest belonen: niet zozeer met salaris, maar met onderzoeksfaciliteiten,” zegt Vereeck, „Daarvoor schakelde hij ook andere geldschietters in, zoals banken, kamers van koophandel en het bedrijfsleven.”

Lessen

Als wetenschapseconoom heeft Vereeck enkele lessen kunnen trekken uit het Althoff-systeem. Voor hem staat vast dat het systeem alleen al rationeel was omdat de transactiekosten zeer laag werden gehouden. Wetenschappers kunnen met vrij simpele middelen worden gedwongen tot kwaliteits hoogstaand werk. Met de controle op de kwaliteit zijn minimale kosten gemoeid, mits de principes van verificatie (toetsing) en disseminatie (verspreiding) worden geheiligd. Dat wil volgens Vereeck zeggen: hoe meer de wetenschappers ertoe worden aangezet hun bevindingen te verspreiden en ter discussie te stellen, des te beter is dat voor de kwaliteit. In die discussie blijft een bevinding vanzelf overeind of sneuvelt zij; daar is nauwelijks een visitatiecommissie voor nodig. Sneuvelt een onderzoeksresultaat, dan is het voor een vrije markt-econoom een waardevol product geworden, maar voor een wetenschapseconoom als Vereeck niet: „De vrije markt werkt niet in de wetenschap. Een mislukt onderzoek heeft waarde omdat het een volgende onderzoeker duidelijk maakt dat die weg nergens toe leidt. Het verhoogt dus de kwaliteit en de produktiviteit van het wetenschappelijk onderzoek.”

Als het erom gaat de kosten zo laag mogelijk en de baten zo hoog mogelijk te houden, is een goed werkende wetenschappelijke gemeenschap een belangrijke bron van informatie om de onderzoeksmiddelen - tijd en geld - doelmatig te besteden. „Als Althoff een belangrijke benoeming moest doen, raadpleegde hij de topwetenschappers in het betreffende vakgebied in plaats van de benoeming

over te laten aan de facultaire collega's, die veel minder op de hoogte waren van dat specialisme.”

Wie beslist?

„Wie heeft het benoemingsrecht in handen? Wie beslissen er binnen een academische organisatie? Welke prikkels bestaan er voor die partij om die rechten optimaal te gebruiken? Het vinden van de juiste kandidaat kost veel tijd en moeite, zeker als de leden van de benoemingscommissie niet volledig op de hoogte zijn van het vakgebied. Bovendien worden de baten van een goede benoeming gedeeld door de hele facultaire omgeving. Laat dus diegenen de beslissing nemen die er het grootste belang - in de vorm van wetenschappelijke reputatie - bij hebben en de minste kosten hoeven te maken. Daar heeft het Althoff-systeem een heel doelmatige oplossing voor bedacht.”

Als Vereeck wordt gevraagd in de huidige universitaire context voorbeelden te geven van maatregelen die economisch gezien het belang van de wetenschap bevorderen of daar juist tegen indruisen, gaat hij geen macro-economisch exposé houden over de werelduniversiteit, maar kijkt hij als jonge wetenschapper voorlopig micro-economisch naar zijn eigen geschiedenis. „Ik heb in Antwerpen vier jaar Toegepaste Economie gestudeerd en heb daar na mijn afstuderen een tijdelijke aanstelling gekregen als assistent. Normaal betekent dat in België dat je dan zes jaar lang aan je proefschrift werkt en tussendoor ook nog examens aflegt. Je loopt af en toe naar je promotor om een hoofdstuk in te leveren en vervolgens promoveer je. Pas daarna ga je aan de wetenschappelijke discussie deelnemen. Dat zag ik niet zitten; ik heb een promotor in Nederland gezocht, Jürgen Backhaus in Maastricht. Die zorgde ervoor dat ik meteen voor de leeuwen werd gegooid: paper schrijven en dat op een conferentie met grote namen presenteren. Dat noem ik wetenschapseconomisch rationeel handelen. En kijk eens naar het internationale aspect: een Belg, een Vlaming die in Nederland bij een Duitse promotor promoveert!”

Jacques Herraets

Lode Vereeck: „Kijk eens naar mijn internationale aspect: een Belg, althans een Vlaming die in Nederland bij een Duitse promotor promoveert!” (foto Nelis Tutkey)

Statussletten hakenhoeren

De co-assistent: te veel assistent, te weinig student

Over de co-schappen doen de wildste verhalen de ronde: slecht onderwijs, botte begeleiders, werkweken van 130 uur. Grote verschillen zouden er bestaan tussen het academisch en een niet-academisch ziekenhuis: het verschil tussen absolute waanzin en ultieme verveling. Wat is er waar van deze verhalen? En als ze waar zijn, wat kan er aan gedaan worden? Het woord is aan de baas van alle stages, de beoehder van de kwaliteit van het klinisch onderwijs, de begeleiders van de studenten, de voorvechter van de rechten van de co's en natuurlijk de slachtoffers zelf. Over één ding zijn ze het eens: een co-assistent is eerst student, en dan pas assistent.

In oktober 1990 verscheen het *BOC-rapport*: 'Beleidsgericht Onderzoek Co-assistentenschappen'. Het gaat niet goed, zo werd geconstateerd, en dat was vooral te wijten aan de vrijblijvendheid en ongestructureerdheid van het meester-gezel-systeem. De landelijke commissie (bestaande uit vertegenwoordigers van de medische faculteiten) die het BOC-rapport schreef gaf duidelijk aan wat er fout was. Eén: De begeleiding van de co's is over de hele linie genomen gebrekkig. Twee: het onderwijs tijdens een stage in de ziekenhuizen en daarbuiten is een zootje. Drie: het is volstrekt onduidelijk wat een stagiaire moet kennen en kunnen en dus moet dóen tijdens een stage.

Kaf onder het koren

Van de 280 Limburgse co-assistenten zitten er 140 in Maastricht. De andere helft is verspreid over de zes affiliatieziekenhuizen (niet-academische ziekenhuizen die co-assistenten opleiden): Sittard, Roermond, Venlo, Eindhoven, Heerlen en Brunssum. De perifere ziekenhuizen, zoals ze ook wel worden genoemd, staan vaak te schreeuwen om meer co-assistenten, maar krijgen ze niet. Kwestie van geld, zeggen de affiliatiecoördinatoren. Niet waar, beweert de klinisch onderwijscoördinator van de RL, prof. dr. Gerard Essed: een stagiaire kost bij het AZM aan formatie voor de begeleiding net zoveel als een affiliatiecontract. Bovendien heeft Den Haag bepaald dat de helft van de studenten in het eigen ziekenhuis moet blijven, om zo de voor- en nadelen van de verschillende stages eerlijk te verdelen. "En dan is het al moeilijk zat om 140 goede plaatsen in de periferie te vinden", zegt Essed. "Je krijgt heel wat aanbiedingen. Maar er zit nogal wat kaf onder het koren."

De faculteit sluit contracten met de affiliatieziekenhuizen en betaalt hen per co-assistent per jaar 11.000 gulden. En heeft daarmee een mooie stok achter de deur, want de perifere ziekenhuizen staan te springen om co-assistenten. Een ziekenhuis dat zich niet houdt aan de kwaliteitseisen van de RL, kan met het contract om de oren gewapperd worden. En, bij grote halstarrigheid, gestraft worden met de terugtrekking van de co-assistenten bij de desbetreffende stage. Maar dan moet de faculteit natuurlijk wel een instrument in handen hebben om de kwaliteit van de stages te meten. En dat is er sinds 1987. Studenten vullen aan het einde van elke stage een vragenlijst in, waarbij ze een waardering toekennen aan een aantal belangrijke aspecten van de stageplaats, zoals de begeleiding en het patiënten aanbod. Op basis van deze gegevens wordt een sterkte-zwakke analyse gemaakt van elke stageplaats en kunnen er, als het no-

dig zou zijn, maatregelen worden genomen.

Indianenverhalen

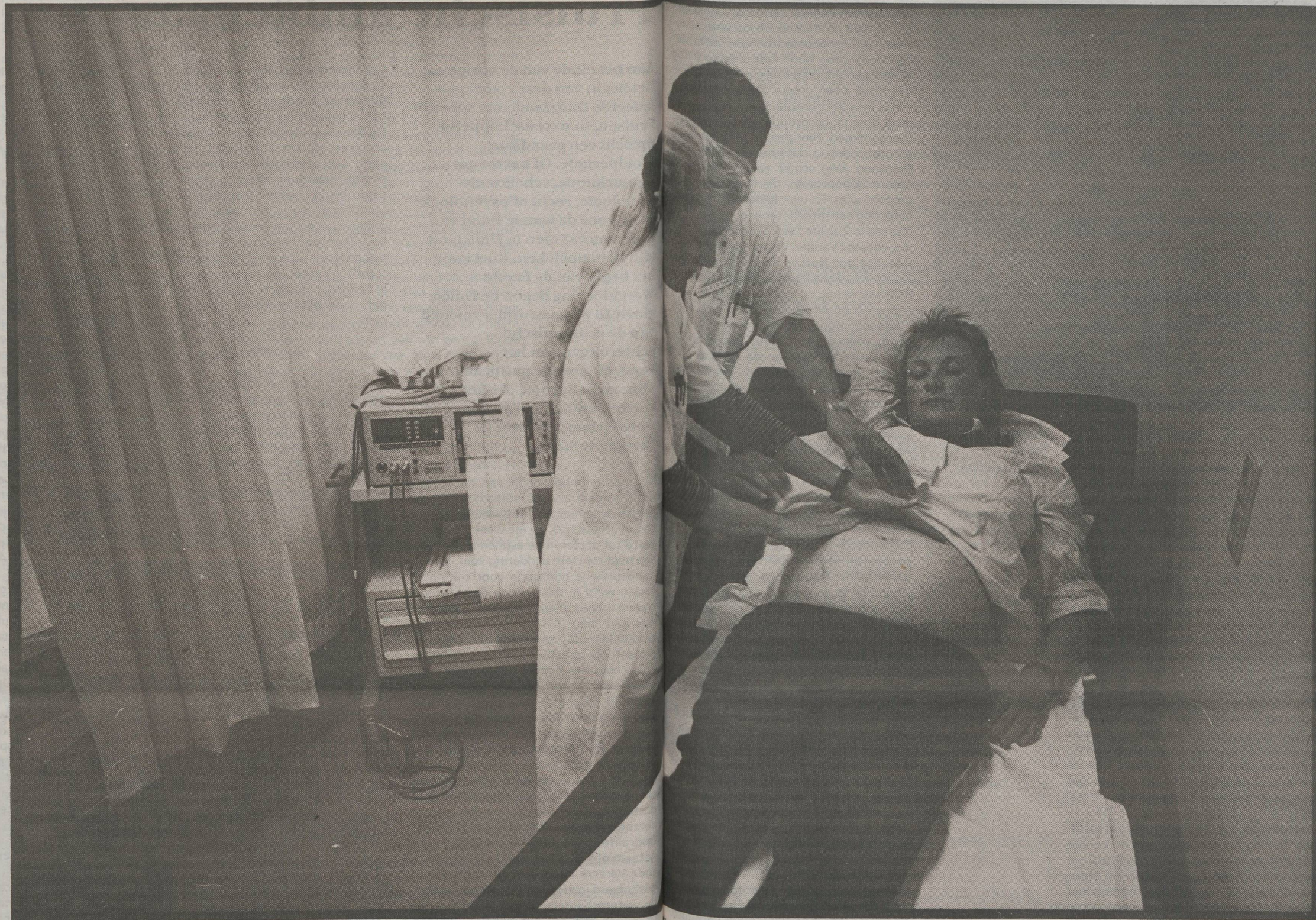
Ineke Wolfhagen, docent bij de vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, onderzocht de betrouwbaarheid en validiteit van dit evaluatiesysteem en oordeelde positief in haar proefschrift dat zij volgende week zal verdedigen. Dat kan ook nauwelijks anders, want zij is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het systeem: "Vroeger moesten we het hebben van de indianenverhalen. Die waren natuurlijk wel indicatief, maar nooit representatief. Je kon moeilijk tegen een ziekenhuis zeggen dat ze geen co-assistenten meer kregen, omdat de studenten de gynaecoloog niet aardig vonden. Nu hebben we een betrouwbaar instrument, dat precies de vinger op de zere wond kan leggen. Als significant veel studenten klagen over de begeleiding bij stage W in ziekenhuis X, of over het aanbod van patiëntproblemen ('levende' casussen) bij stage Y in ziekenhuis Z, dan wordt met de affiliatiecoördinator gepraat. En als er op den duur niks veranderd, dan zeggen we het contract op."

Sinds de invoering van dit systeem is geen enkel ziekenhuis meer veilig, en geen enkele levering van een co-assistent vanzelfsprekend. Een voorbeeld: vanaf 1985 werd er in de wandelgangen geklaagd over de stage kindergeneeskunde in Sittard. Het co-assistentenschap zou weinig leerzaam zijn, omdat de studenten niet als eerste de anamnese bij patiënten mochten afnemen. Indianenverhalen? Toen in 1987 voor het eerst het evaluatiesysteem werd gebruikt, bleek niet alleen dat veel studenten dit probleem erkenden, maar dat er nog veel meer aan de hand was: de begeleiding van het medisch-technisch handelen, de onderwijsactiviteiten en het aanbod van patiëntproblemen scoorden zowel absoluut als relatief (in vergelijking met andere ziekenhuizen) laag. Er werd onderhandeld over verbeteringen en er werd beterschap beloofd. Maar ieder jaar weer was de beoordeling door de studenten negatief. Er zat voor de faculteit niets anders op dan het contract op te zeggen. Dat was in januari 1991. Prof. Gerard Essed erkent dat het evaluatiesysteem een controlemiddel achteraf is: "Maar wel een krachtig middel. Wat wij deden, een contract opzeggen, dat was nog nooit vertoond. Als er vroeger klachten waren, dan werd dat vakkundig herleid tot een incident: 'Begeleiding slecht? Tja, de specialist was op vakantie.' Nu is men zich wezenloos geschrokken van de vastberadenheid van de RL om kwalitatief slechte stages eruit te gooien. En dat komt natuurlijk alleen maar de kwaliteit ten goede."

Willekeur en desinteresse

Het meest kwetsbare onderdeel van de stage blijft volgens het BOC-rapport de begeleiding. En tevens het aspect dat het meest gevoelig is voor de willekeur en (des)interesse van de medisch begeleider. Een co-assistent:

"Toen ik op eigen houtje mijn begeleider had gevonden, een introductie werd er niet gegeven, bleek dat hij niet eens wist dat hij een stagiaire kreeg. En hij zei het ook meteen: 'Kijk maar wat je doet, maar loop me niet in de weg. Ik hou niet van co-assistenten.' Daar zit je dan, een prettig vooruitzicht voor de komende zes weken. De eerste paar dagen heeft hij alleen maar gezweven. Dan ging hij naar zijn spreekuur, en dan liep ik maar mee en ging er wat bijzitten. Hij liet me niets zelf doen. Op een gegeven moment zaten we weer te zwijgen achter een kop koffie en plotseling stond hij op. 'Er achteraan', dacht ik. Door de gang liepen we, zwaan-kleef-aan. Bij de eerste deur sloeg hij linksaf en gooide de deur achter zich dicht, zodat ik er bijna tegenaan knalde. Toen zag ik pas dat we

het herentoeilet waren binnengelopen" Een collega-co voegt hieraan toe: "Er zijn artsen die het geweldig vinden om co-assistenten op te leiden, er zijn er ook die vinden het een blok aan hun been. En dat laten ze dan ook meteen merken. Maar het ligt ook wel vaak aan de co zelf: als je een keel opzet, dan luisteren ze wel. Als een arts mijn werk niet wil nakijken, dan grijp ik hem bij zijn kladden en druk hem met zijn neus op mijn statusrapporten. Dat werkt."

Ouwe knakkers

Uit de evaluatierapporten van vorig jaar blijkt dat vooral over de begeleiding in de perifere ziekenhuizen wordt geklaagd. Het Sittardse voorbeeld spreekt wat dat betreft boekdelen, maar ook in bijvoorbeeld Heerlen wordt er bij een aantal stages (met name Interne Geneeskunde, Chirurgie, Gynaecologie en Kindergeneeskunde) negatief geoordeeld over de begeleiding. De Heerlense affiliatiecoördinator dr. J. Ubachs erkent dit probleem: "Het is achterhaald om te denken dat een specialist alleen maar medicus is. Tegenwoordig is hij medicus, diplomaat, manager én onderwijzer. Vooral dat laatste wordt nog wel eens vergeten. Men staat er niet bij stil dat het hebben van co-assistenten - zeker voor een opleidingsziekenhuis als Heerlen - iets essentieels is geworden. In de opleiding tot specialist zou dan ook zeker aandacht besteed moeten worden aan didactische vorming." Maar "ouwe knakkers die

niet meer willen" moet je nu niet meer gaan lastig vallen met een bijscholing, vindt zijn collega uit Sittard. In het BOC-rapport heet dat *professionalisering*. Volgens Ineke Wolfhagen zullen de stageplanners zich steeds moeten realiseren dat een co-assistent naar een ziekenhuis gaat om te leren, en niet om het verplegend personeel of de dienstdoende arts te vervangen. Vertaald naar de praktijk: het is goed als een co-assistent veel mag statussen en de patiënt als eerste mag zien. Maar hij moet wel geobserveerd worden en zijn handelingen moeten worden nabesproken en eventueel gecorrigeerd. Een co-assistent:

"Je stage staat of valt bij de houding van je begeleider. Een goede begeleider, en ze bestaan, ik heb ze zelf meegemaakt, laat de co bijvoorbeeld een patiënt statussen en laat vervolgens zien hoe hij het zelf gedaan zou hebben. Dan volgt er een gesprek over de sterke en zwakke punten van zijn en mijn analyse. Een ongeïnteresseerde arts negeert je. Gesprekken tussen hem en een patiënt gaan dan zo: 'Dokter, die kleine bruine pilletjes, die helpen toch niet zo goed'. En denk maar niet dat de arts zijn co-assistent uitlegt wat dat voor pilletjes zijn. Sommigen gaan nog verder dan negeren, die gaan treiteren: 'Hoe heet jullie hoogleraar dermatologie? Wéét je dat niet? Nou, dan kun je hier ook geen stage lopen'. Of de arts die met zijn patiënt gaat zitten ginnegappen om de co die niet met de ziektebeelden kan opnoemen van

in het AZM mag je zijn als je af en toe eens bij een bevalling mag assisteren, in Brunssum, dat gefuseerd is met Heerlen, spring je in de lucht als je af en toe eens een bevalling niet alleen hoeft te doen." Foto Nelis Tutkey)

iets wat tijdens de anamnese wordt geconstateerd. En natuurlijk 's nachts uit je bed gebeld worden om de bloeddruk van een patiënt te meten, want dat wilde je toch zo graag? 'Attitudevorming' noemen ze dat, geloof ik."

Praatjes

Naast begeleiden is het de bedoeling dat er tijdens de stage ook expliciet aan onderwijs gedaan wordt: de artsen en specialisten in het ziekenhuis houden 'praatjes' (co-jargon voor colleges) over onderwerpen binnen het vakgebied, er moet ruimte zijn voor zelfstudie en er moet stage-overschrijdend onderwezen worden in niet-vakspecifieke onderwerpen zoals bijvoorbeeld de kosten van de gezondheidszorg. De BOC-commissie constateerde een chaos op dit punt, omdat er geen vaststaande regels voor zijn. In de periferie fungeert het onderwijs vaak als sluitpost. Het ene ziekenhuis (bijvoorbeeld Roermond) vindt goed onderwijs belangrijk en het andere, zoals Heerlen, zegt dat het onderwijs thuishoort in de eerste vier jaar van de geneeskunde-opleiding en dus niet in de stage. Met als gevolg: praatjes gaan vaak niet door, tijd voor zelfstudie is er niet en er wordt weinig verteld over stage-overschrijdende onderwerpen. Volgens Wolfhagen is het zaak daar via de affiliatiecontracten verandering in aan te brengen: onderwijsactiviteiten moeten ingeroosterd worden en de stage-overschrijdende onderwerpen moeten centraal on-

derwezen worden, door de faculteit. Nu al worden in sommige stages verplichte terugkomdagen ingelast en dat zou voor elke stage kunnen gelden. Op die manier hoopt zij dat er meer lijn in de chaos komt.

Open vragen

Wat echter niet zo een-twee-drie te organiseren valt is de houding ten opzichte van het probleemgestuurd onderwijs (PGO). Een typisch Maastrichts probleem, het BOC-rapport rept er dan ook niet over, maar daarom niet minder frustrerend voor de co's die hun Maastrichtse instelling vaak gefrustreerd zien in de ziekenhuizen. "De conventionele arts duikt pas de boeken in, als hij het echt niet meer weet. De Maastrichtse student gaat gericht studeren naar aanleiding van een patiëntprobleem, zo heeft hij dat geleerd." Zo vat Wolfhagen het verschil in cultuur samen. In de praktijk stuut een probleemgestuurde aanpak vaak op groot onbegrip en weerstand bij de arts-begeleiders. Voorzitter Chris Boek van het KO-Beraad, de stichting die de belangen van de Maastrichtse co-assistent behartigt: "Een ziekenhuis is zo georganiseerd dat voor elk deelprobleem een specialist rondloopt. Als een internist iets in een vrouwelijke buik voelt dat hij niet meteen thuis kan brengen, verwijst hij prompt door naar zijn collega-gynaecoloog. Het salaris van een specialist is direct afhankelijk van het aantal consulten wat hij mag geven, en dat werkt het disciplinaire systeem alleen maar in de hand. Een

Maastrichtse co-assistent zou veel liever zelf op zoek gaan naar antwoorden. Hij heeft dan ook geleerd om tijdens een anamnese alleen open vragen te stellen. Dan pas kun je een totaalbeeld krijgen van wat een patiënt mankeert, en dan kun je ook met een aantal gerichte vragen de bibliotheek in. Daar is in de meeste stages niet alleen geen tijd en geen begrip voor, maar het levert ook vrij weinig op tijdens de beoordeling. Op het examen moet je gewoon het handboek van een bepaalde discipline uit je kop leren." Typisch een probleem in de periferie? Chris Boek: "Ook uit de mond van een AZM-prof hoor je: 'Je mag één open vraag stellen, en daarna doen we het zoals we het hier altijd gedaan hebben.' Een cursus PGO, zoals die door de faculteit voor artsen uit de perifere ziekenhuizen wordt georganiseerd, zou ook aan eigen volk gegeven moeten worden."

Vlieguren

Nergens verschillen het AZM en de periferie zo spectaculair van elkaar als op het gebied van het aanbod van patiëntproblemen: nummertje drie van het BOC-rapport. Wat mag een co-assistent, wat moet een co-assistent. Waar in de evaluaties van de meeste stages de begeleiding in het AZM hoger gewaardeerd wordt dan die in de periferie, is het met het aanbod van patiëntproblemen precies andersom. Daar worden weer de perifere stages om bejubeld. Een co-assistent:

"In Maastricht lopen veel te veel co-assistenten rond. Het is vaak vechten om de patiënten. Vooral bij gynaecologie is het verschil met de periferie enorm. In het AZM mag je blij zijn als je af en toe eens bij een bevalling mag assisteren, in Brunssum, dat gefuseerd is met Heerlen, spring je een gat in de lucht als je af en toe eens een bevalling niet alleen hoeft te doen. In het AZM staan niet alleen de co-assistenten, maar ook de AGIO's te dringen om maar genoeg medische handelingen te verrichten. En omdat je in het AZM meestal aan zo'n AGIO gekoppeld wordt, pikken zij de krenten uit de pap. Als er een patiënt wordt binnengereden op de EHBO, belt de verpleging eerst de co uit zijn bed, zo hoort dat. Maar nog geen twee minuten later komt de assistent aangevlogen en duwt je letterlijk weg van het ziekbed. Hij moet ook zijn vlieguren maken. En als er al besloten wordt om de co iets te laten doen, dan komen er in luttele tellen 17 man als vlieguren op een hoop stront op de patiënt afgevlogen. In Eindhoven bijvoorbeeld werken op de afdeling chirurgie die evengroot is als die van Maastricht, maar 5 co's. Ik heb overplaatsing aangevraagd naar Heerlen en die ook gekregen. Daar gaat het heel anders: de co-assistent krijgt er alle gelegenheid om zelf een patiënt van EHBO tot operatiezaal te begeleiden. Als er een nieuwe patiënt binnenkomt, mag ik hem helemaal alleen statussen, een diagnose vaststellen en een beleid uitstipelen. Pas dan bel ik de assistent uit zijn bed, en die kijkt even alles na. En zo hoort het."

Als een affiliatieziekenhuis er met de pet naar gooit, wordt het contract voor de desbetreffende stage opgezegd (Roermond, Sittard twee keer), maar als het op het AZM misgaat, gebeurt er niets. De stages op het AZM komen, wat het aanbod en de diversiteit van de patiëntproblemen betreft, vaak als minste uit de bus. Maar men kan niet van de stage-coördinator Essed verwachten dat hij de faculteit adviseert om bij de gynaecoloog Essed co-assistenten terug te trekken en dus formatieplaatsen verloren te laten gaan, zegt Boek. "In Maastricht word je basissarts zonder te kunnen hechten", verklaart hij, "maar in de periferie is de co-assistent zo vanzelfsprekend ingeschakeld in de 'productie' van het ziekenhuis dat er vaak geen tijd meer is om te studeren." Volgens Boek is de co-assistent onmisbaar gewor-

den voor de perifere ziekenhuizen: "Een ervaren arts statust een patiënt in een half uur. Een co doet daar een uur over. Als je klaar bent, roep je de arts vanuit de belendende kamer en dan kijkt hij even of je niks vergeten bent. Daar is-ie in drie minuten mee klaar: 27 minuten winst dus. In het AZM hebben ze daar geen co's voor nodig. Daar staan genoeg AGIO's te springen om het zelf te mogen doen."

Statussletten en hakenhoeren

Een voordeel van het feit dat de co's in het AZM gemist kunnen worden als kiespijn, is dat ze minder hoeven te klussen. 'Klussen' is co-jargon voor 'het verrichten van niet-leerzame activiteiten', zoals het in de evaluatierapporten wordt genoemd. Een co-assistent:

"Hakenhoeren en statussletten, zo heten de co-assistenten in de periferie. Een hakenhoer is iemand die uit zijn bed wordt gebeld om een operatie bij te wonen. Machtig mooi, denk je dan, en misschien mag ik ook nog wel hechten. Zo gauw je de operatiezaal hebt betreden, worden je de haken in de vingers gedouwd. Of je even het zaakje wil openhouden, dan kan de chirurg er goed bij. De opmerking dat ze liever met 'levende' co's dan met 'ijzeren' co's werken, moet je opvatten als een compliment. Als je af en toe even naar voren buigt om te zien wat-ie doet, word je weggesnauwd. Beschaamd schuif je dan weer terug, om totaal boven je macht die rothaken maar weer een tijdje vast te houden. Op een gegeven moment gaan je armen zo waanzinnig pijn doen, dat je de grip verliest en een haak laat schieten. Gevloek en getier: 'een goede arts kan zeven uur aan de haken hangen', hoor je dan. Nou, dat kan de eerste de beste randdebiel dus ook.

"Statussletten, de naam zegt het al, statussen met zijn tweeën 12 patiënten in twee uur. En dat de hele dag door, zonder dat er ook maar iemand van de medische staf zich om jou bekommert. Zelfstandig statussen is natuurlijk leerzaam, maar niet als je zeventien liesbreuk-patiënten achter elkaar krijgt."

"Klussen hoort erbij", zegt Ineke Wolfhagen. "En een 100-urige werkweek af en toe ook." En als die week gevuld is met het invullen van labwaarden in een stoffig vergeeld boek, omdat de specialist weigert een computercursus te volgen? Of als de co in het AZM 100 uur per week tevergeefs wacht op een patiënt? Volgens Wolfhagen komen dit soort extremiteiten gelukkig zelden voor. Uit de evaluaties blijkt dat de meeste stages van de studenten een voldoende krijgen voor 'leerzaamheid'. Dat neemt niet weg, vindt Wolfhagen, dat er "keiharde afspraken" gemaakt moeten worden over wat een co moet dóen tijdens een stage en moet kennen en kunnen ná een stage. 'Doelstellingen formuleren' noemde de BOC-commissie dat, en dat zou dan landelijk moeten gebeuren. Daarvoor is de Nederlandse Vereniging voor Medisch Onderwijs in onderhandeling met verschillende stageverleners en bij de stages Interne Geneeskunde, Chirurgie en Neurologie zijn de draaiboeken al bijna klaar. Ook komt er een landelijk artsexamen. Nu is het nog zo dat een groot deel van de stages wordt afgesloten met een mondeling examen, af te nemen door de specialist, waarbij het gevaar bestaat dat er te veel op één stokpaard wordt gewed. Wolfhagen: "De tijd is rijp voor grote veranderingen. De faculteit moet de touwtjes weer strak in handen nemen. Het evaluatiesysteem is wat dat betreft een stap in de goede richting. Het meester-gezel-systeem moet rationalistischer worden. Meer wetgeving, hardere afspraken, en een strenge kwaliteitscontrole. De co-assistent moet kost wat kost student blijven."

Maastricht wil racisme in de kiem smoren

Even was er dan toch sprake van opwindning. Een joods gezelschap zou geen ruimte hebben mogen huren in een gerenommeerd stedelijk etablissement, meldde iemand in de zaal. De aanwezige wethouder was geschokt maar zou het uitzoeken. Verder verliep de antiracisme-avond in de universitaire aula in nagenoeg opperste harmonie.

Honderd meldingen, dat is ongeveer de oogst die het Maastrichtse Anti-discriminatiebureau (ADB) jaarlijks aan gevallen van rassendiscriminatie binnen krijgt. Dat is al heel wat meer dan de politie in de vorm van aangiften bereikt. Vorig jaar waren dat er zegge en schrijve twaalf, het jaar daarvoor was het er slechts één, vertelde G. Oomens, plaatsvervangend korpschef van de Maastrichtse gemeentepolitie tijdens een door het ADB georganiseerde discussie-avond onder het motto 'geef racisme geen kans'.

Zo'n honderd aanwezigen in de aula van het Jezuïetenklooster, waarvan slechts een minderheid actieve betrekkingen met de universiteit onderhoudt, waren afgelopen dinsdag getuige van een groot vertoon aan eensgezindheid op het podium. Voor de discussie is zo iets minder gunstig, voor de kwestie zelf is het wellicht alleen maar positief. Vooral de stedelijke autoriteiten, wethouder R. Leenders (minderheden) en Oomens namens de politie, lieten er geen twijfel over bestaan dat racisme, hoe minniem de uitingen in deze stad dan ook zijn, geen millimeter ruimte mag krijgen. Oomens begon met het 'vreemdelingenplaatje'. Op een inwonertal van 120.000 is slechts vier procent (4700) van buitenlandse herkomst. Daar komen dan nog een ruwe duizend passanten bij, van asielzoekers tot Afcentspersoneel. Hoeveel illegale Maastricht herbergt is ook de politie niet bekend, het kunnen er een paar honderd zijn maar ook meer of minder. Al met al geen spectaculaire cijfers, liet Oomens weten, geen gigantische demografische onevenwichtigheid die zou kunnen leiden tot raciale spanningen. Van overmatige concentratie van buitenlanders en dus van gettovorming in bepaalde wijken is hier al evenmin sprake. In die wijken waar de meeste Marokkanen en Turken wonen, de grootste groepen, gaat het per wijk om maximaal honderdvijftig mensen op achtduizend bewoners. Dat valt dus niet direct een rijpe voedingsbodem voor racisme te noemen, suggereerde Oomens. Toch gebeurt er wel het een en ander dat die benaming verdient. Er circuleren zo nu en dan pamfletten van de Limburgse centrum-democraten, hier en daar prijken tendentieuze graffiti op de muren, boeken in de stadsbi-

Jos Vander Velpen (links): "Vrije meningsuiting eindigt waar propaganda voor racisme begint" (foto Nelis Tutkey)

bliotheek worden soms beklad met leuzen tegen de islam en tegen negers. Dat soort dingen. Hoofdzakelijk losse flodders, nauwelijks georganiseerde uitingen van rassenaan. Georganiseerd rechts extremisme behoort in Limburg dan ook tot de zeldzaamheden. Er is een "groepe-rikkje" (Oomens) dat zich de Vikingjeugd noemt en dat bindingen met Duitse geestverwanten heeft, maar daar blijft het bij.

Maar er is een andere kant aan de medaille. "Rechercheurs pikken op straat en in de café's veel latent racisme en fascisme op", zei Oomens, die verder niet te beroerd was om ook de hand in eigen boezem te steken. Bij de politie is er weinig kennis en belangstelling voor dit onderwerp, gaf hij toe. Er heerst een sfeer van 'wij discrimineren niet, wij zijn objectief', die voor een deel schijn is. Dat men er bij de selectie alert op is geen racismen in het korps te halen is geen waterdichte garantie dat ze er inderdaad niet zijn. Er mag dus wel het een en ander gebeuren aan interne mentaliteitsverandering bij de politie, kondigde hij aan. Het korps zal gevoeliger gemaakt moeten worden voor de problematiek, men zal meer begrip moeten hebben voor de allochtoon die de gang naar het politiebureau toch al moeilijk maakt en dus zelden aangifte doet. En verder, klonk later een toevoeging vanuit de zaal, zou het dienstig zijn wat meer allochtonen in het apparaat zelf op te nemen. Oomens gaf toe dat het er bitter weinig zijn, slechts twee. De werving verloopt moeizaam, voerde hij tot zijn verdediging aan.

De politie kan zich intussen gesteund weten door politiek Maastricht. Zojuist, diezelfde dag nog, was een gemeentelijke nota aan de pers overhandigd, een 'discus-

sienota racisme', meldde een trotse wethouder Leenders. Daarin een analyse van het probleem hier ter stede en voorstellen voor de opstelling die het gemeentebestuur zou moeten kiezen. Erkend wordt dat de stad zelf nog betrekkelijk vrij is van smetten, maar wat niet is kan komen en dus is de hoogste waakzaamheid geboden. De ellende die elders in Nederland en vooral over de grens oprukt, zou kunnen overslaan. Leenders zelf heeft vorig jaar al het initiatief genomen tot periodieke 'ronde-tafelgesprekken' met betrokkenen in de stad. De gemeente organiseerde in december een demonstratie. En binnenkort zal er een enquête worden gehouden onder allerhande organisaties en instellingen, inclusief alle gemeentelijke diensten, om te inventariseren wat men meemaakt op het vlak van racistische uitingen en of men er iets tegen doet. "De politiek", vond Leenders, "moet in deze kwestie haar verantwoordelijkheid nemen zonder aan electorale gevolgen te denken."

Aan de hoek van de forumtafel zat intussen de Belg Jos Vander Velpen met enige afgunst te luisteren naar zoveel actieve goedwillendheid onder politici en wethouders. In een gedreven betoog had hij eerder een zwart beeld geschetst van de politieke situatie in verschillende Europese landen, waaronder zijn eigen vaderland. Daar woekt het Vlaams Blok, zonder dat de overheid ingrijpt, zonder dat men gebruik maakt van de (helaas krakkemikkige) antiracismewetten. "In tien jaar tijd twaalf veroordelingen, en dan niet van de 'tenoren' maar van de kleine lui, cafébazen en zo."

Vander Velpen is advocaat te Antwerpen en daarnaast auteur van de studie "Daar komen ze aangemarcheerd" dat eind 1992

het licht zag. Het boek behandelt de opmars van extreem rechts in Europa en was bedoeld als referentiekader voor deze forumavond. In dat opzicht schoot het echter zijn doel voorbij. Nederland blijkt toch nog te veel een uitzonderingspositie in te nemen. Hier geen groeiend Front National van Le Pen, dat issues aansnijdt die meer en meer door de gevestigde partijen worden overgenomen. Hier geen georganiseerde brandstichting in asielzoekerscentra als in Duitsland. Wel echter een partij als de Centrumdemocraten die langzaam aan gewicht wint. En wier leider Janmaat onlangs nog een groot interview weggaf aan 'Dietsland Europa', een Vlaams periodiek dat volgens Vander Velpen geleid wordt door een oud-Nazi en dat kwistig gelezen wordt in kringen van het Vlaams Blok. De Belg had weinig op met liberale tolerantie jegens het oprukkende rechts extremisme. "Vrije meningsuiting eindigt waar propaganda voor racisme begint", stelde hij. De jurist R. de Winter van de RL had kort tevoren nog betoogd dat de strafrechtelijke aanpak van racisme nauwelijks zoden aan de dijk zet, maar dat was voordat de Belg was gearriveerd. "Het strafrecht speelt een beperkt rol in dit soort zaken. Als het om geschreven of andere uitingen gaat komt het altijd te laat, en bovendien nodigen verboden alleen maar uit tot het gebruik van andere dan verbale middelen", waarschuwde hij.

Tegen het einde van de bijeenkomst leek het er even op dat Maastricht ondanks alle gematigdheid toch een echt racistisch schandaal te verwerken zou krijgen. Een bezoeker posteerde zich achter een zaal-microfoon en stak van wal. Aan leden van het Joods ontmoetingscentrum zou botweg te verstaan zijn gegeven dat het etablissement waar men een zaaltje had willen huren, op de betreffende dag geen ruimte had, vertelde hij. Zoiets kan natuurlijk, ware het niet dat dit onheilsbericht van de eigenaar volgde op een bijna-toezegging van een lager geplaatste, die ook reeds de maagdelijk lege agenda voor die datum had getoond. Hier was dus iets ernstig mis. Verontwaardiging alom in de zaal en achter de forumtafel. Het met naam en toenaam publiekelijk te schandte gezette bedrijf stond hier niet om bekend, merkte ook wethouder Leenders op. Hij was "geschokt".

Maar dat had niet gehoeven, bleek ons een dag later. Alles was een groot misverstand, de ruimte was inderdaad reeds verhuurd, en wel aan een gezelschap Molukkers. De agenda en de definitieve reserveringen lopen niet geheel synchroon. De eigenaar voelt zich nu in zijn eer en goede naam aangetast door deze lichtvaardige beschuldigingen en hoopt op enige genoegdoening. En of men dit soort dingen voortaan eerst even bij hem wil checken.

Wammes Bos

Extra onderzoek tempobeurs vraagt meer tijd

Voor een degelijk, verantwoord onderzoek naar de administratie van het studietempo van studenten is meer dan tien weken nodig. Alleen een commercieel bureau dat minder hoge eisen stelt, is in staat zo'n onderzoek voor 15 april af te ronden.

Dat zegt onderzoeker P. Maessen van het onderzoekcentrum CSHOB van de Universiteit Twente. Minister Ritzen had het CSHOB begin januari gevraagd om voor 1 maart te onderzoeken of universiteiten en hogescholen het studietempo van hun studenten op een betrouwbare wijze kunnen administreren. Dit is nodig, omdat studenten met een te laag tempo vanaf volgend

studiejaar hun studiebeurs moeten terugbetalen. Ritzen wil dat de instellingen de namen van die studenten aan hem doorgeven. Er bestaat bij de studentenorganisaties de nodige twijfel of alle administraties wel tijdig op orde zijn. Het CSHOB heeft het onderzoek afgewezen. Volgens Maessen kon voor 1 maart onmogelijk een verantwoord onderzoek worden afgerond. Uit zijn commentaar valt af te leiden dat Ritzen de benodigde inspanningen onderschat. "Met zoveel woorden schreef de minister ons dat het onderzoek slechts een uitwerking hoefde te zijn van een onderzoek van het CSHOB uit april vorig jaar", aldus Maessen. In dat onderzoek werd onder meer aandacht besteed aan de 'voortgangsadministratie'. Maar volgens Maessen zijn die gegevens zo goed als onbruikbaar omdat de vormgeving van de tempobeurs toen nog heel

vaag was. Er moet een geheel nieuw onderzoek op poten worden gezet. Het Leidse onderzoeksbureau Research voor beleid (RvB), dat net als het CHOB om een offerte is gevraagd, onderschrijft die laatste uitspraak. Volgens J. de Jonge, hoofd van de onderzoeksafdeling onderwijs van RvB, moeten de administraties van alle 1150 studierichtingen in het hoger onderwijs worden onderzocht. Bij het CSHOB ging het slechts om 67 richtingen. RvB is echter wel in staat om zo'n uitgebreid onderzoek snel uit te voeren, aldus De Jonge. Niet voor 1 april, zoals Ritzen had gevraagd, maar wel voor 15 april. "Dat is geen probleem voor ons", beweert De Jonge stellig. "Wij hebben veel meer mankracht tot onze beschikking dan het CSHOB." CSHOB-onderzoeker Maessen sluit niet uit dat een ander, groter instituut dan het

zijne het onderzoek wel op tijd af krijgt. "Maar het zal nooit dezelfde diepgang hebben. Om het goed te doen is echt meer tijd nodig dan tien weken." De Jonge voelt de bui al hangen: Research voor Beleid is al eerder aangevallen op het feit dat het een commerciële instelling is, die dus minder degelijk werk zou verrichten. Maar hij wijst er op dat RvB eerder de Wet Studiefinanciering in negen weken heeft geëvalueerd, en in ongeveer eenzelfde periode de steunpunten studiefinanciering. "Ik heb daar nooit kritiek op gehoord." Begin deze week was nog een kandidaat in de running, het Amsterdamse bureau Regioplan. Dat liet dinsdag weten zich nog te oriënteren op de opdracht.

HOP/Pieter Evelein

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publikatie. Met vragen of opmerkingen kunt daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): R. Peters, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883487, voor woe. 12.00 uur.

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.249, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: N. Plompen, Stud. zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor woe. 16.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Uitsluitend berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen:

PR & Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 883081, voor vrij. 12.00 uur.

Berichten over externe activiteiten worden alleen opgenomen als er plaats is.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Overdracht stichting WOCV aan RL

Op 4 februari is het bestuur van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek inzake Circulatie- en Voedingsproblemen (WOCV) overgedragen aan vertegenwoordigers van de RL. De Stichting WOCV ondersteunt sinds 1983 wetenschappelijk onderzoek in de eerstelijns en tweedelijns geneeskunde, speciaal gericht op het gebied van (bloed)circulatie- en voedingsproblemen. In het nieuwe bestuur zetelen prof.mr. M.J. Cohen, prof.dr. R.S. Reneman en prof.dr. W.H.M. Saris.

Door de overdracht van het bestuur krijgt de stichting nauwe banden met de onderzoeksschool Hart- en Vaatziekten en het onderzoeksinstituut Voeding en Milieu. De stichting zal jaarlijks een prijs uitreiken aan een befaamde onderzoeker. Daarnaast wil de stichting het onderzoek op het terrein van hart- en vaatziekten en voeding stimuleren door een prijs voor proefschriften.

ABVA KABO

W. Vlek, vakbondsconsulent van de AbvaKabo, is op maandag en dinsdag bereikbaar in UNS50 k.5.155 (tel. 881250) in dringende gevallen kunt u ook bellen met H. Uffing tel. 299775 of met C. Fröberg tel. 881812 of met een mc-lid van uw faculteit of dienst.

29 september - 1 oktober 1993, Workshop ter gelegenheid van het emeritaat van prof.dr. G. Hofstede (FdEW): Intercultural Cooperation in Europe. Info: prof.dr. J.D.P. Kasper, 3811.

Lezingencyclus Ontwikkelingsproblematiek

Ten tijde van het interfacultaire blok 'inleiding in de ontwikkelingsproblematiek' zullen 8 lezingen worden gegeven die voor alle belangstellenden vrij toegankelijk zijn. Plaats: Tongersestraat 53, kamer 0089p; tijd: Woensdagen, 14.00-16.00u. Het programma is als volgt:

17 febr. Dr. G. Dijkstra (FdEW, vakgroep Algemene Economie)

Economische ontwikkelingstheorieën, 1945-1993

3 mrt. Prof. dr. C. Flinterman (FdR, vakgroep Internationaal Recht)

Democratisering en mensenrechten

10 mrt. Dr. L. de la Rive Box (European Center for Development Policy Management)

Landbouw en milieu in Afrika

17 mrt. Drs. H. Aarts (Dienst Instellingsstrategie en Internationale Samenwerking)

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsre-des vinden plaats in de Aula, Tongersestraat 53. Informatie: Rectoraat, 883096/883210

17-02 lezing drs. L. Bommel, RL; Effecten van antidepressiva op de slaap: klinische en theoretische aspecten, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis

18-02 Promotie H.A.P. Wolfhagen, 16.00 uur

19-02 Promotie C.A.P. Schröder, 14.00 uur

19-02 Promotie B. Dankbaar, 16.00 uur

22-02 Carnaval, RL gesloten

03-03 lezing dr. A. Jansen, RL; Bulimia nervosa: ontstaan en behandeling, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur, toegang gratis

04-03 Promotie P.H.A.M. Frijns, 16.00 uur

05-03 Inauguratie J.F.M. Smits, 16.00 uur

11-03 Promotie Ph.J. de Korte, 16.00 uur

12-03 Aula gereserveerd

17-03 lezing drs. F. Verhey jr. RL; Psychiatrie zonder hersenen of neurologie zonder ziel, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur

18-03 Promotie A.M. Courtens, 14.00 uur

18-03 Promotie B.A.M. Soute, 16.00 uur

19-03 Aula gereserveerd

20-03 Alternatieve geneeswijzen dag (Reflex)

24-03 Promotie F.G.M.C. Nieuwland, 16.00 uur

25-03 Promotie H.J.L. van Rossum, 14.00 uur

25-03 Promotie F.W.J. Otten, 16.00 uur

26-03 Inauguratie A.H.R.M. Denie, 16.00 uur

31-03 lezing drs. A.J. Vrijlandt, RIAGG/Vijverdal, collegezaal azM nivo 4 om 16.30 uur

01-04 Inauguratie H.M. van Praag, 16.00 uur

02-04 Promotie F.L.G. Erdkamp, 14.00 uur

02-04 Promotie A.A.F. van Helvoort, 16.00 uur

Achtergronden van de verstedelijking in ontwikkelingslanden

24 mrt. Dr. K. Jansen (Faculteit der Geneeskunde)

Een wereld van verschil: Gezondheid en politiek in Rama, Nicaragua

31 mrt. Dr. P. Hoebink (Derde Wereld Centrum, K.U. Nijmegen)

De Nederlandse ontwikkelingshulp: geschiedenis, motieven en problemen

inlichtingen: Chris Leonards, vakgroep Geschiedenis FdAW, tel 883314

UNIVERSITEITSRAAD

Universiteitsraad op donderdag 18 februari 1993.

Op 18 februari zal de Universiteitsraad in zijn bijeenkomst de volgende onderwerpen behandelen:

- Rapportage over bereikte resultaten ten aanzien van Emancipatoir Studentenbeleid;
- Evaluatie Nota Studentenbeleid;
- Startdatum onderwijs 1993/1994 e.v.;
- Vaststellen opnamecapaciteit studiejaar 1993-1994;
- Overzicht van de werking van het delegatiebesluit Universiteitsraad m.b.t. Bijzondere Leerstoelen;
- Jaarplan Veiligheid en Milieu 1993.

De vergadering van de Universiteitsraad vindt plaats in de UR-zaal, Oud Gouvernement.

De vergadering begint om **19.30 uur** en is openbaar!

Omstreeks 20.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekerskwartier.

ALMA-Agenda

De kunstniet (Le rein artificiel). Openbare lezing door Prof. G. Rorive, Université de Liège. 18-02-1993, 20:00 uur, Résidence André Dumont, Place du 20 Août 32, local 1/4, Luik.

De wereld van het boek in de klassieke oudheid (Le monde des livres dans l'antiquité classique). Tentoonstelling over de ontwikkeling van het boek vanaf de papyrusrol tot perkamenten foliant. 01-03 t/m 31-03-1993, ma-vr 9:00-12:00 en 14:00-17:00 uur, Salle Marie Delcourt de la Bibliothèque de l'Université de Liège, Place Cockerill 1 ou Place du 20 Août 7, Luik.

Luikse markt voor Gynaecologie en Obstetrie. Specialistencongres o.a. over actuele ontwikkelingen m.b.t. de oncologie, hartbewaking tijdens de baring, I.V.F. en foetale pathologie. 04-03 t/m 06-03-1993, 9:00-17:00 uur, Palais des Congrès, Luik. Informatie: Prof. R. Lambotte, 09-3241256582.

De mooiste wiegedrukken van de Université de Liège (Les plus beaux incunables de l'Université de Liège). Tentoonstelling over de ontwikkeling van de boekdrukkunst: van de Gutenberg drukpers tot de laserprinter. 04-03 t/m 17-04-1993, dagelijks 11:00-18:00 uur. Eglise Saint-André, Place du Marché, Luik.

Lezingenserie i.v.m. de toekenning van de Nobelprijs voor de vrede aan Internationale Organisatie voor de Arbeid door Prof. J.C. Javillier uit Parijs. 08-03 t/m 12-03-1993. Informatie: Cellule du 175e anniversaire de l'ULg, 09-3241665217.

Soewarsih Djopoespito en de nederlandstalige post-koloniale literatuur (S.D. et la littérature post-coloniale néerlandophone). Openbare lezing door Christine Leveq. 09-03-1993, 20:00 uur. Résidence André Dumont, place du 20 Août 32, local 1/4, Luik.

Europa en de hondsdoelheid (L'Europe et la rage). Openbare lezing door Prof. P.-P. Pastoret. 11-03-1993, 20:00 uur. Résidence André Dumont, place du 20 Août 32, local 1/4, Luik.

Meesterwerken uit het kunstbezit van de Université de Liège (Chefs

d'oeuvre du patrimoine artistique de l'ULg). Tentoonstelling van beeldhouwwerken tot Afrikaanse kunst. 17-03-93 t/m 30-04-93, ma-do 9:00-16:00 uur. Générale de Banque, Place Xavier Neujean 8, Luik.

Epistemische logica (Epistemic Logic - Recent results and open problems). Colloquium door J. Dubucs (CNRS) en P. Gochet (ULg). 18 en 19-03-1993. Institut Montefiori, gebouw B28, Campus Sart Tilman, Luik. Informatie: Prof. P. Gochet, 09-3241665590.

Import van dieren in het verleden in de Europese fauna (Les animaux, sauvages ou domestiques, introduits par l'homme, à date ancienne, dans la faune européenne). Colloquium. 20-03-1993, 10:00-17:00 uur. Institut de Zoologie, Quai Van Beneden 22, Luik. Informatie: Prof. L. Bodson, 09-3241665579.

Misdaadpreventie, voorwaarde voor overleven (La prévention de la délinquance, condition de notre survie). Openbare lezing door Prof. M. Born. 25-03-93, 20:00 uur. Résidence André Dumont, place du 20 Août 32, local 1/4, Luik.

INTERN. SAMENWERKING

Stichting Rainforest Medical

Van 1 t/m 26 februari organiseert de Stichting Rainforest Medical in samenwerking met het Nationaal Museum in Leiden een tentoonstelling met als titel 'Groeit kwik daar aan de bomen?' in de serre-hal van het azM. Behalve op de medicinale planten en ziekten gaat de expositie in op een aantal andere, voor de gezondheid catastrofale gevolgen die de ontbossing met zich meebrengt. Meer informatie: J. Servais, Voorlichting en PR van het azM, tel. 043 - 875112.

Stichting Tropenkursus voor Kader in Ontwikkelingswerk

Deze stichting organiseert vanaf april weer de Kaderkursus Ontwikkelingswerk voor mensen die (willen) gaan werken in een ontwikkelingsland. De cursus is ook geschikt voor studenten die stage willen gaan lopen of onderzoek gaan doen in een ontwikkelingsland.

De cursus, die officieel erkend is als post-hbo cursus, is interdisciplinair opgezet rond drie thema's: ontwikkeling in historisch en actueel perspectief; ontwikkelingsprocessen; en persoonlijk functioneren in de (andere) culturele context. De cursus start met een tweedaagse bijeenkomst op 2 en 3 april. Aanmelding en informatie bij: Stichting TKO, Postbus 19168, 3501 DD Utrecht, tel. 030 - 318703 (behalve op woensdag).

IV. German Business Congres 'Human resources - success through human-oriented leadership'

Op 3 en 4 maart organiseert de Universiteit van Keulen bovenstaand congres. Kosten: DM 500. Programmabrochure ligt bij Bureau Internationale Samenwerking ter inzage.

Openingstijden

Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

Inlooppreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00, wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u. tel. 883354 (ook voor het maken van afspraken).

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud van den Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len.26, kamer 0310B, 883354.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06 - 3 21 21 51, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Collegekaarten/bewijzen van inschrijving
Bij verlies/diefstal van uw collegekaart en/of uw bewijs van inschrijving kunt u een nieuwe collegekaart of een bewijs van inschrijving laten maken cq. afhalen op **woensdagmiddag tussen 14.00 u en 16.00 uur**. U dient dit uiterlijk 's maandags d.m.v. een formulier aan te vragen en te betalen.

Adreswijzigingen

Studenten dienen zo spoedig mogelijk hun adreswijzigingen schriftelijk door te geven aan de Centrale Studentenadministratie.

Openingstijden: **ma. t/m do. 14.00 uur - 16.00 uur**
vrijdag 010.00 uur - 12.00 uur

Infotheek voor Studie en Beroep.

'Voor een bewuste keuze, kun je niet om ons heen!'

Intermediair jaarboek: Studenten die van de uitgever Intermediair Jaarboek een kaart hebben ontvangen, kunnen op vertoon van deze kaart in de infotheek het boek ophalen tijdens de openingsuren.

Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Len.26, kamer. 0311, Tel. 883351.

Studentenvakbond NSEM

Wij zijn er voor de student! Dus heb je vragen over of problemen met studiefinanciering, onderwijszaken, milieuzaken e.d.: aarzel niet en bel ons op 883142. Wij bellen terug.

R.K. Studentenpastoraat

Iedere do. om 19.30 u. en zo. om 10.30 u. is er een viering van de H.Mis, voorgedaan door de R.K. studentenpastor dhr. F.Peró. Adres: Boschstraat 97, sociëteit "In de Fortuyn". Na afloop is er koffie.

Agenda AEGEE Maastricht

Elke dinsdag borrel om 22.00 in de Metamorfoos

13 febr. Rondleiding Luik voor Erasmus studenten, AEGEE-Luik, (info Hendrik Fokke).

11-14 febr. 'Die Hanse' cooperation in Northern Europe; Hamburg.

17-20 febr. Crime in Europe; Nijmegen.

Voor meer informatie zie de congresmap.

BIG BEN
SMALL PRICE

Retour **299,-** London

MAASTRICHT
AIRPORT

BAA
Stansted

AIR EXEL

*Informatie: bel 043-650065

Café Intermezzo

Tongersestraat 19
6211 LL Maastricht
Tel. 043 - 257866

Keuken open van 12.00 tot 22.00 uur

Dagschotel 11,50

Openingstijden: van 9.00 's morgens tot
2.00 uur 's nachts
Woensdag gesloten

wiskunde 2.3.
wéér niet gehaald grijp nu je kans
EFM-IMperator organiseert i.s.m.
Limburg college drs. S. Brouwers
een bijlessencursus wiskunde in bedrijf
geef je op **voor** 01-03-1993
voor nadere inlichtingen en inschrijving
bel 04408-2675
OF NEEM CONTACT OP MET DE ONDERWIJSCIE
EFM IMPERATOR KAMER 0083 (TEL 213)
Eerstvolgende tentamen 08-04-1993

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag:
f140,-
Praktijklessen in Volkswagen Golf

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u
optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.
Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het
eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis
herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'
Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je
het zelf doen, maar met de vakkennis
en de sfeer van

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK
Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -f 37,50 voor 60 minuten

Telefoon 043-613426
Ook voor theorie en spoedcursussen

pâtisserie

theo coenegracht

Stationsstraat 5 - Maastricht - Tel.: 043 214550

**Heerlijke verse vlaaien en
heel veel soorten gebak**

Open iedere dag van 8-6
zondag van 9.30-2
Dinsdag gesloten.

10% korting tegen inlevering van deze advertentie.

Bij de afdeling Interne Geneeskunde, werkgroep Endocrinologie
bestaat er per 1 maart 1993 voor de duur van 18 maanden plaatsings-
mogelijkheid voor een

BASISARTS m/v

vacaturenummer 712/6

TAKEN:

U levert onder verantwoordelijkheid van de hoofdonderzoeker een
bijdrage in een Multicenteronderzoek naar de 'Invloed van Acarbose
op de regeling van Diabetes Mellitus type I'. Hierbij wordt de betekenis
van beïnvloeding van koolhydraatabsorbtië op de glucoseregulatie
bij diabetespatiënten onderzocht.

VEREISTEN:

- * arts-diploma
- * affiniteit met onderzoek
- * bij voorkeur klinische ervaring
- * bij voorkeur in bezit van rijbewijs en auto

SALARIS:

Afhankelijk van opleiding en ervaring, minimaal fl. 4.116,- en maxi-
maal fl. 5.466,- bruto per maans, conform schaal Z27.

INLICHTINGEN:

Kunnen worden ingewonnen bij Prof.Dr. A.C. Nieuwenhuijzen Kruse-
man of bij Dr. J.P. Sels, vakgroep Interne Geneeskunde, werkgroep
Endocrinologie, 043-877019.

SOLLITATIES:

Schriftelijke sollicitaties dienen met vermelding van vacaturenummer
712/6, zowel op brief als op enveloppe, binnen 14 dagen na het
verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan de Dienst
Personeel en Organisatie, afdeling Arbeidszaken, Academisch Zie-
kenhuis Maastricht, Postbus 5800, 6202 AZ MAASTRICHT.

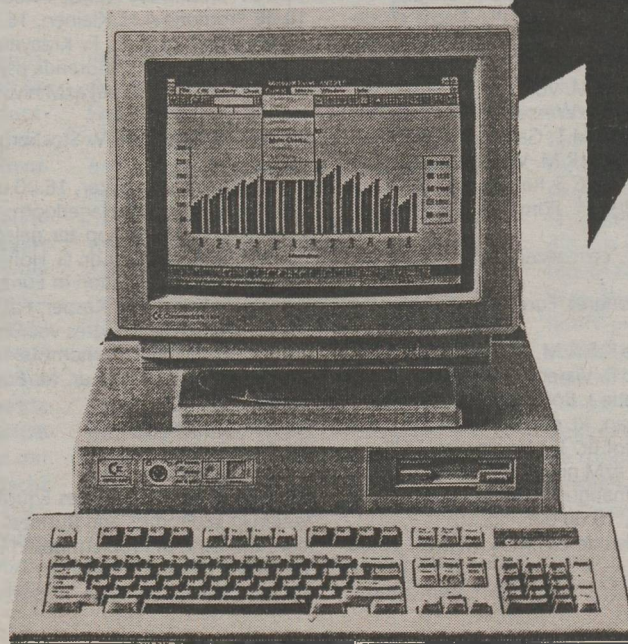
INTERN TOT:

22 februari 1993

De COMMODORE Onderwijs PC!

SL 386SX-25, 40MB, 2MB
3.5" 1.44MB, DOS, Windows
muis, kleuren VGA monitor

f1795,-
incl. BTW

PC Shop
Looiersgracht 12 - 14
6211 JK Maastricht
tel. 043 - 883563

COMMODORE

Agenda Sigma

16 febr. fondsgroepvergadering.
18 febr. skiën in de Dousberg

Agenda Koko

vr. 12 febr. Open podium, in het CCV-theater, Herbenusstraat,
za. 13 febr. Zeus zusjesfeest, AOR Eindhoven,
ma. 15 febr. Amnesty schrijfavond 20.00 u. op de kroeg.

DOPE

Iedere ma. (15.00-16.00 u.) en do. (11.00-12.00 u.) spreekuur in de
DOPE-kamer, OG 0.203, tel. 883263.
Om lid te worden van DOPE dien je o.v.v. naam, adres en tel.nr. een
vriendje te storten op: bankrekeningnr. 57.69.86.763, ABN-AMRO
Maastricht, t.a.v. Vereniging DOPE. Student let op uw saeck !

AGENDA ICHTHUS MAASTRICHT

17 febr. G.A. over Ruth. Spreker Ds. J.H. Meyer. Aanvang maaltijd 18.00
uur in het Augustinessenklooster, Verwerhoek 46 (zijstraat Lenculen-
straat). Aanvang programma 19.30 u. Info bij Mienke (256509).
18 febr. Film "The lion, the witch and the wardrobe" naar het boek van
C.S. Lewis. Om 19.30 u. Plaats: Randwijk, blauwe collegezaal. Toegang
f 2,50.

AGENDA SIB-MAASTRICHT

Do 11 feb: Ledenborrel, Café van Sloun, om 21.00 u.
Do 18 feb: Concertbezoek Oost-Europese klassieke muziek. Voor info
bel Cyrille (043-638223).

Agenda Saurus

Iedere ma.: conditietraining Randwijk, 18.30-19.30 & 19.30-20.30 u. Elke
wo.: Mensa op Sociëteit 18.30 u. Inschrijven bij Sociëteit of bij Axel.
Galakaarten te bestellen bij Axel (214003) of Menno (214003). Elke do.
preekhalftuurtje bestuur 19.00-19.30 u.

Agenda R.K.S.V. Servatius

Do. 11 febr. Uitleg en bespreking m.b.t. de nieuwe R.K. catechismus
o.l.v. de heer Peró, tijd: 20.30 u.
Plaats: verenigingspand "In de Fortuyn"
za. 13 febr. Excursion à Paris, vertrektijd: 6.00 u.,
vanuit verenigingspand "In de Fortuyn", terugkeer in Maastricht: zo. 14/
15. 6.00 u. Kosten: f30,- leden/ f35,- anderen, excl. avondmaaltijd en
toegangsbewijzen Inschrijving: 8 t/m 11 febr. d.m.v. betaling na 18.00
uur op het verenigingspand. Keuze eigen invulling verblijf of groepspro-
gramma.
Iedere wo. avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving mogelijk tot 12.00
uur wo. middag (tel. 211126). Kosten: f5,- leden/f6,50 anderen.
R.K.S.V. Servatius, Boschstraat 97, 6211 AW, Maastricht, tel. 211126

Integrand

Integrand is gehuisvest in de Abtstraat 4 6211 LS Maastricht, tel. 043-
63355/97. Dagelijks open van 09.00-12.30 u. en van 13.30-17.00 u.
Kom je inschrij-ven voor werkopdrachten op academisch niveau.

MST

Wij je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis?
Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Kom
langs voor meer informatie op ons kantoor in de Abtstraat 4 van ma. 7
m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927

Agenda Tafelstraat 13

Ma. 15 febr. 20.00 u. Toneelrepentie, 20.00 u. Humanisme als Inspir.
Di. 16 febr. 18.00 u. Koorrepentie, 18.30 u. Inf. Tibetaans weekend,
20.00 u. Literatuurgroep over Ian McEwan's "De Cementen Tuin"
Wo. 17 febr. 15.30 u. Liturgiegroep 7/3, 18.00 u. Yoga B, 20.00 u.
Spiritualiteit, 20.00 u. Levensvragen
Do. 18 febr. 18.00 u. Tafelen. Samen koken en
eten. Opgeven voor 16.00 u., 20.00 u. De Achterkant v.h. Gelijk.
Videoopgr. Dit keer: Onderwijs
Carnavalsvakantie: Van 19-28 febr. is
de Tafelstraat gesloten voor activiteiten.

LV&S**Geen lessen**

In de week van ma. 22 t/m vr. 26 febr. worden geen lessen gegeven ivm
carnaval. Tijdens deze periode zijn de balie en het secretariaat van buro
LV&S gesloten.

Indoorsportweek - spookvolleybaltoernooi

In het kader van de Indoorsportweek van 15 t/m 18 mrt. organiseert
LV&S op wo. 17 mrt. het spookvolleytoernooi olv B. Hendrickx in sporthal
Randwijk. Tijd: ± 19.00-24.00 u. Deelname door max. 30 teams. Elk
team bestaat uit min. 2 dames/2 heren. Kosten: f 30,- per team van max.
10 personen. Niet-sportkaarthouders betalen f 5,- p.p. extra. Opgeven
voor 5 mrt. Tijdens de indoorsportweek de volgende takken van sport:
watertienkamp, badminton, (spook)volleybal, schermen, squash, bridge
en tennis indoor (enkel). Nieuw dit jaar: de roei-ergometer- en de
bommetrainer kampioenschappen. Verdere info volgt.

Jongleren

Wo. 17 mrt. start ism LV&S een kennismakingscursus jongleren olv Miro
Peters. Cursusduur: 8 lessen van 1,5 uur. Tijd: 18.30-20.00 u. Plaats:
sporthal Randwijk. Maximaal aantal deelnemers: 12, minimaal 6.
Kosten: f 25,- sportkaart verplicht. Opgeven voor 15 mrt. bij LV&S.
Informatie- en demonstratie-avond: wo. 10 mrt. aanvang 18.30 u.
sporthal Randwijk.

Paardrijden buitenritten

Tijd de manege St. Michaël, St. Michaëlsweg 17 is er iedere zo. morgen van
19.00-12.30 u. een buitenrit (halve dagtrip), niet voor beginners. Kosten:
f 45,-

Sportkaarten halve prijs

Vanaf 1 febr. '93 zijn alle sportkaarten/ zwemabonnementen bij buro
LV&S verkrijgbaar voor de helft van de prijs (geldig t/m juni '93).

Mededeling LUSS

Op vr. 2 apr. wordt door de LUSS 't Halllmen toernooi georganiseerd. Dit
is een recreatief internationaal sportevenement dat voor de 14e maal

georganiseerd zal worden. Er zullen zo'n 250 studenten uit binnen- en
buitenland deelnemen. Het toernooi omvat: voetbal, volleybal, scher-
men, badminton, handbal, korfbal en tennis. Inschrijfgeld bedraagt f
20,- pp. incl. maaltijden en overnachting. Voor info bel LUSS, 883080
(elke dag 12.30-13.30 u). Inschrijven voor 10 mrt.

Agenda M.S.T.V. Stennis

Stennis organiseert do. avond 18 febr. vanaf 17.00 u. een walking dinner.
Opgeven voor 16 febr. bij Marielle tel 639593. 25 febr. zijn er kaartjes
besproken voor het ABN-AMRO toernooi. Bel z.s.m. als je zin hebt om
naar Marielle te gaan 639593 (beperkt aantal kaarten)

STUDIUM GENERALE**OPERA Otello**

Di. 16 febr., 20.00 u., Aula. Lezing door Drs G. Verlinden, publicist te
A'dam.

Otello is een van de grootste Italiaanse tragische opera's. Verdi weet de
complexiteit van de menselijke emotie te vangen, zoals die naar voren
komt in Shakespeares gelijknamig toneelstuk. In deze opera zijn liefde,
haat, jaloezie, pijn en berouw bijna voelbaar. Otello laat zien hoe een
Italiaanse opera over menselijke ervaringen het orkest tot zijn volste recht
kan laten komen en de muzikale actie tot een eenheid kan maken.

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel biedt studenten de gelegenheid hun onderwij-
sinspanningen te combineren met maatschappelijke dienstverlening.
Bovendien doet men ervaring op met klantgericht werken. Geboden
wordt verder o.a.: kantoorfaciliteiten en publiciteit voor het eindrapport.
Bij de Wetenschapswinkel staan o.a. de volgende onderzoeksvragen
open:

- Literatuuronderzoek naar de feminisering van organisatieculturen (GW; Economie);
- Bejegening van vrouwen met mastopathie (goedaardige borstge-
zwellen) door artsen en andere hulpverleners (GW);
- Evaluatie van de werkwijze van het feministisch pastoraat (GW; CWT);
- Relatie kinderopvangmogelijkheden en arbeidsmarktparticipatie van
vrouwen (Economie);
- Vergelijking van de politieke participatie van vrouwen in (Midden-
)Limburg en de aangrenzende Belgische en Duitse regio's;
- Vrouwengezondheidsproblemen en gemeentelijk gezondheidsbeleid
(incl. GG & GD) (GW);
- Opstellen van een marketingplan voor enkele vrijwilligersorganisaties
(Bedrijfseconomie).
- M.E.R.-procedure rond de vestiging van een afvalverbrandingsinstal-
latie (scriptie Rechten);

De onderzoeken kunnen als onderwijsverplichting gelden: jaarwerkstuk,
opstel, paper, (eind)scriptie. Begeleiding vanuit de faculteiten is toe-
gezegd.

Meer info: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel: 883120/ 883529.

ECONOMIE**Aanwezigheid studie-adviseurs in februari**

De studie-adviseurs zijn aanwezig op de volgende dagen:
Monique Welten voor doctoraalstudenten op dinsdag, woensdagoch-
tend en donderdag.
Thijs Hoex voor propaedeusestudenten op dinsdag, woensdag en vrijdag.
In februari zijn zij op de volgende dagen afwezig:
Monique Welten op 11 en 16 februari.
Thijs Hoex op 23, 24 en 26 februari.

Aanvraag propaedeuse-beschikking cohort 1991/'92.

Studenten die als gevolg van de DEFINITIEVE uitslagen van toetsperiode
2 (toetsen afgenomen in de periode 11 t/m 15 januari 1993) voldaan
hebben aan alle exameneisen van de Propaedeuse Economie of alsnog
in aanmerking komen voor voorwaardelijke toelating tot het basisdoc-
toraal kunnen een verzoek tot herziening propaedeuse-beschikking
indienen bij de Vaste Commissie voor de Examens. Aanvraagformulieren
(geel) zijn te verkrijgen bij de Onderwijsbalie tijdens normale ope-
ningstijden. Ingevulde formulieren kunnen worden afgegeven bij de
Onderwijsbalie of worden gedeponereerd in de brievenbus van de Vaste
Commissie voor de Examens (bij kamer 3.048 A).

Beste groepsprestatie

In de vaardigheidstraining 'Cases in strategisch management' (januari
1993) heeft de groep bestaande uit Esther van der Wiel, Monique Paffen,
Menno Nijs en André Rhoen de beste prestatie geleverd. Aan deze
deelnemers wordt een prijs voor de beste groepsprestatie uitgereikt.

Studie-adviseur doctoraal

De studie-adviseur voor de doctoraalstudenten, Monique Welten, is
afwezig in de periode 10 t/m 16 februari.

Agenda EFM

17 februari - Alfa organiseert lezing 'Arbeidsvoorwaarden en transfers in
het betaald voetbal', door Th.J. van Seggelen van de VVCS.
4 maart - Alfa organiseert excursie naar de Amerikaanse ambassade in
Den Haag.
9 maart - Marketing Associatie (MMA) presenteert overzicht bekoonde
commercials met Sawa Reel.
11 maart - Alfa organiseert lezing in het kader van blok 1.3. 'Excentrieke
lastendruk verplettert het Nederlandse beroeps- en bedrijfsleven', door
dhr. Horringa.
16 maart - MMA organiseert excursie naar de B.V. Gulpener Bierbrou-
werij.
17 maart - Imperator organiseert excursie naar Mercedes
11-16 april - Mercurius organiseert studiereis naar Barcelona.
24-29 april - Alfa organiseert zesdaagse studiereis naar Budapest.
28 april - IMperator organiseert seminar 'Dragon Power; opportuniteiten
and threats of South-East Asia'.
Kantooruren Imperator: woensdagen van 10.00 - 12.00 uur in k.0083.
Kantooruren Mercurius: dinsdagen van 10.00 - 12.00 uur en donder-
dagen van 14.00 - 16.00 uur in k.0081, tel. 043-883779.
Kantooruren Marketing Associatie (MMA): dinsdagen en donderdagen
van 12.00 - 13.00 uur, k. 0081, tel. 043-883779.

RECHTSGELEERDHEID**Balietijden Bureau Onderwijs**

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op
maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Balie Bureau Onderwijs gesloten

In de week van Carnaval is Bureau Onderwijs en dus ook de onderwijs-
balie gesloten.

Voorzitterschap Examencommissie.

- Per 01.02.1993 zal A. Bolt, voorzitter van de Examencommissie, de
instelling verlaten. De Examencommissie heeft onlangs W. Beurskens
(privaatrecht) benoemd tot voorzitter per 01.02.1993.
- De Examencommissie is bereikbaar via het Bureau Onderwijs.
- (schriftelijk) De Examencommissie, t.a.v. J. Reijnders (secretaris), Bureau
Onderwijs FdR, (brievenbus onderwijsbalie).
- (telefonisch) J. Reijnders, tel.: 043-883007.
- (mondeling) **alléén** via de onderwijsbalie van het Bureau Onderwijs.
Openingstijden dagelijks (voor dagstudenten) van 10.15 - 11.15 uur en
van 14.15 - 15.15 uur. Op maandagavond (voor avondstudenten) van
20.00 - 21.00 uur.

Data diploma-uitreikingen 1993

Op dinsdag 18.05.1993, vrijdag 17.09.1993 en woensdag 20.10.1993
zullen de uitreikingen van doctoraalgetuigschriften plaatsvinden.
Let op: in eerdere berichtgeving was de datum woensdag 19.05.1993
vermeld. Deze uitreiking is verplaatst naar dinsdag 18.05.1993.
Op het informatiebord naast de onderwijsbalie hangt het schema 'Nadere informatie over afstuderen in 1993'. Dit overzicht geeft per
maand aan wanneer afstudeerverzoeken ingeleverd dienen te worden,
wanneer ze besproken worden door de Examencommissie, welke offi-
ciële afstudeerdatum in dat geval van toepassing is en wanneer het
doctoraalgetuigschrift zal worden uitgereikt.

Aanmelden blok 4 dagopleiding

Vanaf 1 februari 1993 zijn de aanmeldingsformulieren voor blok 4
verkrijgbaar aan de balie. Inschrijving uiterlijk voor 1 maart 1993.

Verkrijgbaar aan de onderwijsbalie

Vanaf maandag 18.01.1993 is het onderwijsmateriaal van blok 3 dag-
opleiding Nederlands en Fiscaal recht verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.
Vanaf 12.02.1993 zijn de opsteltitels van de **avondopleiding jaar 4, 5
en 6** verkrijgbaar. Inleverdatum 23.04.1993.

Colleges en lezingen

Colleges Sociale wetenschappen: iedere woensdag 09.30-11.30 uur
Collegezaal Nieuwenhof, te beginnen 3 februari.
15.02: College Internationaal belastingrecht 18.00-19.30 uur Statenzaal
Oud Gouvernement.
17.02: College Rechtshandeling 13.30-15.30 uur Collegezaal Jezuiten-
klooster.
17.02: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur Collegezaal Jezuiten-
klooster.
17.02: College Belastingrecht voor ondernemingen Ned. & Fisc. recht
15.00-17.00 uur Statenzaal Oud Gouvernement "Het staken van een
onderneming I" door A.M.M. Thomassen
01.03: College Internationaal belastingrecht 18.00-19.30 uur Statenzaal
Oud Gouvernement.
03.03: College Rechtshandeling 13.30-15.30 uur Collegezaal Jezuiten-
klooster.
03.03: College Criminaliteit 15.45-16.45 uur Collegezaal Jezuiten-
klooster.

Roosterwijziging!!!

Het college van Sociale Wetenschappen op woensdag 17 februari a.s. zal
niet plaatsvinden om 9.30 uur maar om 10.15 uur. Dit college vindt plaats
in de Collegezaal Nieuwenhof.

Fietsers opgelet!

I.v.m. klachten van overlast voor de omwonenden heeft de faculteit een
vriendelijk doch dringend verzoek de fietsen niet meer aan de voorkant
van de Nieuwenhof te plaatsen. Op de parkeerplaats van de Nieuwenhof
is meer dan genoeg plaats om de fietsen te stallen. Bij voorbaat dank voor
de medewerking.

Rokers opgelet!

In de koffiekelder van het Oud Gouvernement geldt een ABSOLUUT
ROOKVERBOD.

Bericht van Bureau Stages

De stagecoördinator is alleen te spreken tijdens de spreekuren op
maandag en woensdag van 12.30-13.30 uur of volgens telefonische
afspraak, telefoonnummer 043-883274.

Agenda Juridische Faculteitsvereniging Ouranos

11 februari: Borrel in D'n Avanceur vanaf 20.00 uur.
3 maart: Bezoek aan de grotten en rondleiding bierbrouwerij "De
Leeuw" Valkenburg.
10 maart: Ouranos Momusfeest vanaf 22.00 uur.
12-18 april: Meerdaagse excursie Boedapest; inschrijving vanaf 11 februari
voor leden. Voor niet-leden inschrijving vanaf 15 maart.
12 mei: Rondleiding bij de Limburger.
Voor inschrijving: let op de posters!

Agenda Elsa-Maastricht

Binnenkort worden door Elsa-Internationaal de volgende seminars ge-
organiseerd:
- Japan-Recht und Kultur. 12-14 februari, Bagreuth, Duitsland. Duitstalig.
Kosten 120,- DM.
- Introduction to German Law. 21-28 februari, Mannheim, Duitsland.
Duitstalig. Kosten 300,- DM.
- Introduction to the English Legal Procedure. 25-28 maart, Keulen,
Duitsland. Engelstalig. Kosten 250,- DM.
- Refugees Law. 28 maart-3 april, Praag, Tsechie. Engelstalig. Kosten 270,-
DM.
- Inschrijving International weekend 26-28 februari. Kosten fl 90,- all in.
Meer informatie: Elisabeth Vullings tel. 431336.
Inlichtingen tijdens Elsa-sprekuren (ma t/m vr 13.30-14.30 uur typeka-
mer, tel. 883071).

Randstad Uitzendbureau stelt de Randstad Scriptieprijs beschikbaar

Randstad Uitzendbureau stelt in het studiejaar '92/'93 de Randstad Scriptieprijs beschikbaar. Deze prijs is bestemd voor een student aan een Nederlandse universiteit die de beste scriptie schrijft over kwaliteit in dienstverlening. Voor de auteur van de winnende scriptie is een prijs ter waarde van fl. 20.000,- beschikbaar; voor genomineerden is fl. 5.000,- gereserveerd.

Met deze scriptieprijs hoopt Randstad te stimuleren dat in de wetenschap meer aandacht wordt besteed aan de verschillende aspecten van kwaliteit in dienstverlening. Extra aanleiding voor het ter beschikking stellen van de prijs is de aanstaande ISO-certificering van Randstad Uitzendbureau in 1993.

Voor verdere informatie zijn er brochures verkrijgbaar aan de onderwijsbalie.

Sollicitatietraining april 1993

Studenten die op dit moment in het laatste jaar van hun studie zitten en plannen binnen een jaar af te studeren, zullen op korte termijn te maken krijgen met het schrijven van sollicitatiebrieven en het voeren van sollicitatiegesprekken. Deze beide activiteiten vragen om vaardigheden waaraan in het reguliere onderwijs geen specifieke aandacht wordt besteed.

Toch vindt de faculteit het van belang dat studenten goed voorbereid aan hun sollicitaties beginnen. Jaarlijks wordt dan ook in de begroting een bedrag opgenomen waarmee het studenten mogelijk gemaakt wordt tegen een geringe vergoeding deel te nemen aan een sollicitatietraining. Ook dit studiejaar wordt deze training aangeboden en wel in de week van 13 t/m 16 april 1993.

Voor uitgebreidere informatie zie de informatieborden aan de onderwijsbalie.

Indien u deel wilt nemen aan deze cursus kunt u zich tot uiterlijk 26 februari 1993 aanmelden bij M.L. Satijn, secretaresse van het Bureau Onderwijs, kamer 1018 in de Nieuwenhof. De verschuldigde eigen bijdrage van fl. 50,- dient u tegelijk met uw inschrijving te voldoen. In eerste instantie zijn 36 plaatsen beschikbaar. Indien er meer aanmeldingen zijn, zal bezien worden of nog een extra groep kan worden gevormd. Plaatsing geschiedt op volgorde van inschrijving (incl. betaling). Inschrijfformulieren zijn tijdens balie-uren verkrijgbaar bij de onderwijsbalie.

In oprichting: Maastrichts Strafrechtdispuut Raspijn

Zoekt: gemotiveerde bestuursleden met meer passie voor het strafrecht dan voor hun c.v. Info: H. Oudijk (883295), G. de Jonge (883290) of J. Serrares (883296).

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

Openingsuren onderwijsbalie:

maandag van 09.30-10.30 uur
woensdag van 11.30-12.15 uur
vrijdag van 11.30-12.15 uur

Eveneens bij de balie verkrijgbaar: de gecorrigeerde versie van de studiegids.

Informatie over de eerste herkansingsronde: zie publicatieborden bij de onderwijsbalie.

Hoorcollege blok 1.4

In het kader van blok 1.4 vindt op woensdag 17 februari om 13.30 uur het tweede hoorcollege plaats van Lissa Roberts in kamer 1001, Tongersestraat 53. Titel: The Encyclopédie.

Agenda CWSV Orakel

Openingstijden Orakelkamer. Kapoenstraat K.0038:

Maandag tot Donderdag 13.00-15.00

Maandag : Reductiebureau

Dinsdag : Spreekuur Bestuur

Woensdag : Reductiebureau

Donderdag: Spreekuur Commissie Onderwijs

Let wel! dat betekent dus dat je voor je boeken alleen nog op maandag en woensdag terecht kunt en dat er een nieuw klachten- en suggestie-spreekuur voor onderwijszaken is op de donderdag.

Lid worden kan nog!

Maak f25,- over op: bankrek. 86.59.85.103 SNS-bank Maastricht.

of Giro: 0492552 O.v.v.: "Contr.92-93" en je telefoonnummer.

Of kom even langs in de kamer.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Openingstijden balie- en spreekuur Bureau Onderwijs

Spreekuur is van maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 15.15-16.15 uur. De balie is open van maandag t/m vrijdag van 10.30-11.00 uur en van 15.30-16.00 uur. Buiten deze tijden worden alle GW- en MGK studenten niet meer geholpen.

Postvakjes GW, MGK en deeltijd studenten

De indeling van de postvakjes is niet meer op jaargroep maar op studentnummer. Wel is er onderscheid gemaakt tussen GW, MGK en deeltijddopleiding VW. Op de etiketten wordt vermeld: studentnummer, studentnaam, eventuele afstudeerrichting en jaargroep. Er zijn alfabetische lijsten van namen van studenten met studentnummers opgehangen bij de mededelingenborden (waar ook de groepsindelingen ophangen). Studenten die op deze lijsten niet voorkomen dienen zich zo spoedig mogelijk te melden bij T. Volckerick, Bureau Onderwijs.

Jaarwerkstuk

Gezocht op korte termijn studenten (BB/GVO/TGW) die een jaarwerkstuk willen schrijven over de Wet Collectieve Preventie (WCPV) in praktijk. Gegevensverzameling: Interviews met beleidsmedewerkers en wethouders in enkele gemeenten, en een literatuurstudie over de tot standkoming en bedoeling van de WCPV. Verslaglegging: artikel en jaarwerkstuk. Informatie: Marleen Goumans (vakgroep G&W, telefoon: 881149)

Beleid en beheer studenten

Per 1 februari is benoemd tot stagecoördinator van de afstudeerrichting Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg mevr. G. Jongerius-de Gier. De werktijden zijn op maandag en dinsdag de gehele dag en woensdagochtend. Studenten spreekuur is op woensdagochtend van 09.00-

12.00 uur. Lokatie: vakgroep Beleidswetenschap kamer 5.333, tel.: 881690

Deeltijd VW

Op 13 februari a.s. wil AGORA nogmaals inventariseren wat wij als Faculteitsvereniging voor jullie kunnen betekenen! Voor vragen en opmerkingen kunnen jullie op deze dag bij ons terecht in het Trefcentrum, Uns 50.

Farmakotherapeutisch kompas 1993

De ziekenfondsraad stelt de vakgroep Farmacologie jaarlijks in staat één jaargroep studenten van de Medische aculteit gratis een exemplaar van het Farmakotherapeutische Kompas te verschaffen. Dit kompas geeft een overzicht van alle in Nederland beschikbare geneesmiddelen. Per middel wordt een advies voor gebruik gegeven door de Centrale Medische Farmaceutische Commissie van de Ziekenfondsraad. De vakgroep Farmacologie heeft besloten alle derde jaars studenten het Farmakotherapeutisch kompas te geven. De studenten kunnen het Kompas, na overlegging van hun studentenkaart, persoonlijk vanaf 1 maart tot uiterlijk 15 april 1993 afhalen bij het secretariaat Farmacologie, kamer 4.246, Uns 50, prof. dr. H.A.J. Struijker Boudier.

Herkansing Bloktoets blok 3.1.1 'Strategisch Management en Marketing

De jaarlijkse herkansing voor bloktoets 3.1.1 'Strategisch management en marketing' / Beleid en Beheer vindt plaats op maandag 1 maart a.s. van 15.00-17.00 uur in zaal 5.352A van Uns 50. De te toetsen leerstof is gelijk aan die van de bloktoets van oktober 1992. Opgave tot deelneming is uitsluitend schriftelijk bij de blokcoördinator drs. A. Meijer, vakgroep BLW, Uns 50, 5e etage, postvak kamer 5.335A.

Reductiebureau AGORA

De mensen die al maanden geleden boeken besteld hebben worden dringend verzocht om deze zo snel mogelijk af te halen op het spreekuur, dagelijks van 10.00-11.00 uur. Afbestellen kan alleen in hoge uitzonderingen.

Stageplaats in het buitenland voor VW of GVO-student

Enthousiaste VW of GVO student(e) gezocht voor een onderzoekstage met betrekking tot moeder- en kindzorg. De stage zal plaatsvinden in of vanuit het CLAP (Centro Latino Americano de Perinatologia) in Montevideo, Uruguay. Aanvang: zo spoedig mogelijk. In overleg kan het exacte onderwerp van het onderzoek nog vastgesteld worden. Begeleiding vanuit het CLAP is toegezegd. Verder is enige kennis van de spaanse taal gewenst. Info: H. Adriaanse, GVO tel: 043-882226.

GENEESKUNDE

OBP-zetel in IWC vacant

De Interfacultaire WetenschapsCommissie is een vaste adviescommissie van de besturen van de FdG en de FdGW. Deze commissie adviseert genoemde besturen over allerhande aangelegenheden betreffende onderzoek. Het onderzoek van beide faculteiten is gezamenlijk vorm gegeven in het interfacultaire onderzoeksprogramma FdG/FdGW. De commissie telt 8 leden en 3 adviseurs. Een van de zetels in de commissie is bestemd voor een OBP-er. Deze zetel is per januari 1993 vacant. Voor de bezetting van deze zetel gaat de voorkeur uit naar een OBP-er die betrokken is bij de wetenschapsbeoefening, een vast dienstverband heeft en enige bestuurlijke ervaring. Het spreekt vanzelf dat deze OBP-er moet zijn aangesteld bij de FdG danwel de FdGW. De zittingstermijn is drie jaar.

Langs deze weg worden kandidaten opgeroepen hun interesse voor een lidmaatschap van de IWC kenbaar te maken. Zij kunnen hun reactie richten aan het secretariaat van de vertrouwenscommissie, bureau Onderzoek FdG/FdGW, t.a.v. dhr. P. Brouwers.

Mededeling Bureau Onderwijs

Getuigschriftenuitreikingen Geneeskunde

Op 24 maart a.s. vindt er weer een getuigschriftenuitreiking plaats.

Doctoraalgetuigschriften: 14.00 uur

Basisartsgetuigschriften: 15.00 uur

Lokatie: St. Janskerk Maastricht

Let op:

Vanwege het grote aantal basisartsen dat gaat afstuderen, is er voor deze categorie (basisartsen) een extra uitreiking gepland en wel op **woensdag 31 maart a.s.** Tijd: 15.00 uur. In de eerste week van maart krijgen alle aanstaande basisartsen een uitnodiging voor een bepaalde uitreiking. Tot **15 maart** zal er gelegenheid zijn om te ruilen. Uiteraard alleen met toestemming van Bureau Onderwijs FdG en onder **voorboud van de logistieke mogelijkheden.**

Het secretariaat van de Dagelijkse Commissie voor de Examens FdG is dagelijks geopend van 11.00 t/m 12.30 uur.

Carnavalsreces

In verband met het Carnavalsreces is het Bureau Onderwijs FdG en de

Informatiebalie FdG gesloten van 22 februari 1993 tot en met 26 februari 1993 (week 8).

Koberaadavond 18 februari

KO'S grenzeloos

Op donderdag 18 februari begint de avond om 20.00 uur met vergadergedeelte, waarin met name PSYCHIATRIE als "stage van maand" belicht zal worden.

Hierna zullen wij doorgaan in buitenlandse sferen, onder genot van glas wijn en een hapje. Een forum van inhoudsdeskundigen zal dan ieders beschikking staan om brandende vragen op het gebied van organisatie van co-schappen in het buitenland te beantwoorden! Dus, tot Donderdag 18 februari in "de Nieuwenhof" Zwingelpot 4 Info: Maud de Bruyn (671701) of Hannerieke van den Hout (25536)

Vrijwilligers gezocht

De vakgroepen Moleculaire Celbiologie/Genetica en Obstetrie/Gynaecologie van de Rijksuniversiteit Limburg zijn in samenwerking met afdeling Klinische Chemie van het academisch ziekenhuis Maastricht bezig met een onderzoek naar referentiewaarden van de HCG-bepaling dit is een bepaling die gebruikt wordt voor het vaststellen van zwangerschap. In dit kader zijn er vrijwilligers (zowel mannen vrouwen) nodig, die bereid zijn om tweemaal bloed te laten prikken in een interval van twee of drie dagen. Bent U bereid om hieraan medewerking te geven, schrijf dan even een briefje aan: Prof. Dr. J.P. Geraedts, Vakgroep Moleculaire Celbiologie en Genetica, Rijksuniversiteit Limburg, Antwoordnummer 2, 6200 VB Maastricht. U hoeft geen postzegel te plakken. Vrijwilligers moeten een leeftijd hebben tussen 20 en 40 jaar en bij vrouwen moet er sprake zijn van een regelmatig cyclus, geen 'pil'gebruik en ook geen spiraal'gebruik. Na ontvangst Uw briefje ontvangt U van ons een informatiepakket met alle instructies.

MFV REFLEX

Commissie Klinische Lezingen presenteert 18 februari een klinische lezing met als titel: "Posttraumatische Reflexdystrofie". Deze zal gegeven worden door dr. Barendsen van de vakgroep anaesthesiologie. Lokatie is de Klinische Onderwijsgroepsruimte in de gang naast personeelsrestaurant. Toegang gratis.

Summerschool in Turkije

Van 26 juli tot 15 augustus wordt in Izmir een internationale summer course Primary Health Care gehouden. De cursus is bedoeld voor studenten geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Het programma bestaat uit lezingen, workshops, fieldtrips, werkgroepen met als voertaal Engels. Kosten 450 DM, incl. board and lodging sociaal programma.

Meer informatie bij Natasja van de Weg, tel. 252625.

uw congres - onze zorg - uw succes

MAASTRICHTS EUREGIO CONGRES ORGANISATIEBUREAU

ECES Europalaan 61, NL-6226 CN Maastricht

Begrotingen-sponsors-drukwerk-hotels-inschrijvingen-excursies-diner dansant enz.

Bel 043-630400 en vraag aan de heer Sax een gratis advies

15 JAAR CONGRESERVARING

België-Duitsland-Nederland

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

economie
rechten
sociale wetenschappen
informatica
literatuur

geneeskunde
gezondheidswetenschappen

Bouillonstraat 12
043 - 88 30 15

P. Debyeplein 1
043 - 67 12 11

Kleinkunstfestival op tournee

Herman van Veen en Sjef van Oekel in theatercafé

Meneer de Bont: een grandioze eikel-van-deze-tijd.
(foto Nelis Tutkey)

treedt Laterveer het podium. Kalende kop, rode gym schoenen en zachte stem met vibrato. Onwillekeurig doet deze verschijning denken aan Herman van Veen en hoe je ook probeert die associatie uit je kop te zetten, Herman van Veen komt steeds voorbij. Er wordt nota bene een lied van hem gezongen, met een iets andere tekst uiteraard ("Ik hououou van blauuauuauw. Niet van groen of geeneel, maar van blauuauuauw"). Nu mag je een gegeven paard natuurlijk niet in de bek kijken, maar zelfs gratis gaat Herman van Veen te ver. Joost Laterveer is beter. Dat kan ook nauwelijks anders. Waar Herman van Veen de simpele vreugde om een goede grap vermoordt met een zielig lied, dat bovendien altijd maar weer gezongen wordt met die stem, die vibrator met bijna lege batterijen, houdt Laterveer de glimlach strak. "Ik heb de sex uitgevonden. Hoe? Hoe kom je op het idee om je bastognekoekje in de koffie te dopen? Jarenlang ligt koekje naast kopje en dan kom je plotseling op het idee om hem erin te stoppen." Wat Laterveer probeert te verbeelden is de vreugdeloosheid van deze tijd, waarin men bang is voor elke uitbarsting. "Dan duiken we met elkaar de koffer in, zoals ze dat in Pompei ook deden. En lezen de Viva waarin staat dat een echte man zeven keer komt." Loepzuivere waarnemingen; jammer alleen dat Laterveer vooral vertelt en uitlegt, maar het niet echt is, wat hij wil zijn. Goede vondsten, listige muzikale woordspelingen die de heimwee naar het kampvuurtijdperk uitdrukken in een Beatles-medley - Let it Be Yesterday - het is allemaal knap gedaan. Maar de glimlach komt niet van zijn plaats, en gaat zelfs een beetje kaakpijn veroorzaken. "Ik heb mijn bosatlas weggegooid", zingt Laterveer. "Omdat Joegoslavië niet meer bestaat?", vraag ik me bang vermoedend af. "Omdat Joegoslavië niet meer bestaat" vibreert Laterveer er achteraan. Voorspelbaarheid is een doodzonde. Maar dan Rick Lorenzo Dros. Alias meneer de Bont. Het openingslied ("Waarom hebben Jehova's toch zo'n algenkapsel") slaat in als een bom. Waar Laterveer somber over rapporteerde, is Meneer de Bont in hart en nieren: een grandioze eikel-van-deze-tijd, op weg naar zijn vakantieadres

in Frankrijk, in de file, op zoek naar een plek "waar nog geen toeristen komen." Hij is de personificatie van wat Laterveer de "hitbingo-generatie" noemt. Dros, die eigenlijk cartoonist is, speelt zijn creatie als een stripfiguur. Zo plat als een dubbeltje, zo archetypisch, zo absoluut zonder enige psychologische ontwikkeling, dat kan alleen een striptekenaar verzinnen. Als een stripfiguur van vlees en bloed wordt, dan wordt het een absurde en banale verschijning. De gelijkenis met Sjef van Oekel is dan ook niet toevallig. Sterker nog: sinds Wim T. Schippers is er niemand in geslaagd een type neer te zetten met zo'n hoog oetlulgehalte als Dros met meneer De Bont doet: "Iedereen vind me een lul, dokter." De Bonts alter ego is wat hij op televisie ziet. Zijn referentiekader meet 67 centimeter doorsnee. Superman en de Turtles, dat is wat hij graag wil zijn: "Hello mevrouw De Bont, hier is Superlul! Ik kom u van uw kinderloosheid bevrijden!" Normen en waarden ontleent hij aan het journaal: "Er is een vliegtuig neergestort. Maar de zwarte doos hebben ze gelukkig gevonden." Het avontuur bestaat niet meer, of het moet al de dagelijkse oorlog op de Van Brienenoordbrug zijn, waaraan De Bont zijn steentje bijdraagt door - zoals het hoort - zijn middelvinger te gebruiken.

Wim Ortjens

In het kader van het Concours om de Wim Sonneveldprijs reizen de zes cabaretiers-kandidaten tijdens een try-out tournee door het land. Maastricht wordt nog één keer aangedaan, en wel op 12 maart. In het Theatercafé treden dan op Niek Barendsen en het duo Berk & Bont. Aanvang: 23.00 uur. Toegang gratis.

Agenda

donderdag 11 februari

XX-ste eeuwse muziek uit Moskou, Introconcert, Conservatorium, 20.00
Ring des Nibelungen, opera-lezing, Aula RL, 20.00
Youp van 't Hek, cabaretier, Vrijthoftheater, 20.15
De Meid/Open huwelijk, Het Vervolg, toneel, Zaal Het Vervolg, 20.30

vrijdag 12 februari

Youp van 't Hek, cabaretier, Vrijthoftheater, 20.15
De Meid/Open huwelijk, Het Vervolg, toneel, Zaal Het Vervolg, 20.30
Ironweed, jazzkwartet, Theatercafé, 23.00

zaterdag 13 februari

Alexander Toradze, pianist, recital, Vrijthoftheater, 20.15
De Meid/Open huwelijk, Het Vervolg, toneel, Zaal Het Vervolg, 20.30

zondag 14 februari

Romeinse sculptuur uit Zuid-Limburg, lezing stadsarchivaris, Bonnefantentemuseum, 14.00
David Tudor, live electronica, Introconcert, Conservatorium, 15.30
Grand Café o.a. Beppie Kraft, Redoute, 15.30
Toon Hermans, cabaretier, Vrijthoftheater, 20.15

maandag 15 februari

Fluitvoordrachten, conservatorium-studenten, Conservatorium, 18.00
Toon Hermans, cabaretier, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 16 februari

Vioolvoordrachten, conservatorium-studenten, Conservatorium, 12.30
Otello, opera-lezing, Aula RL, 20.00
Vastelaovesconcert, LSO, Vrijthoftheater, 20.11

woensdag 17 februari

Lunchconcert, L. Niesten, fluit en G. Schama, harp, Redoute, 20.15
Bachconcert, Ensemble La Borea, Celrebroederskapel, 20.15
Obitt, solotoneel Tim Gladdines, Löss Theater, 20.30

Exposities

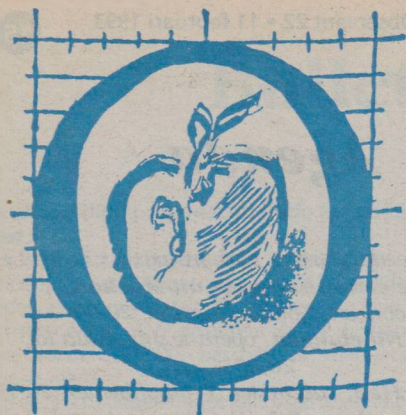
Henk Hulstetjn, objecten en **Gaston Klein**, schilderijen, Galerie Simera-Stigne, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 13 febr. t/m 20 maart. Wo t/m za 13.30-17.30
Josée Hofhuizen, landschappen en stillevens en **Annelies van Herk**, sculpturen in marmer en brons, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, Maastricht, 6 febr. t/m 13 maart. Di t/m za 13.30-17.30
Eidolon, tekeningen, Galerie In Situ/Ardi Poels, 16 jan. t/m 13 febr., van 16-18, wo t/m za 14-18.
De Aanloop I, René Daniëls (schilderijen, werken op papier), Romeinse sculptuur uit Zuid-Limburg, Aldo Rosst (tekeningen nieuwbouw, grafisch werk), Bonnefantentemuseum, 23 jan. t/m 18 april, di t/m vr 10-17, za en zo 11-17
Frits van der Zander, pastels en tempera's, 7 febr. t/m 21 maart, wo, vr 14-18, do 18-20, za 10-17, zo 13-17

Film

Speelweek 4 februari t/m 10 februari
Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
La gloire de mon pere, 20.00
Bhodi Dharmia, 20.30
Le chateau de ma mere, 22.00
Trust, do, vr en za 23.00
Cinema Palace, Wyckerbrugstr.
Dracula, dag. 14.30 en 21.30
Vals licht, dag. 21.00
Rapid Fire, dag. 18.15 en 21.00
Sister Act, dag. 14.15, 19.00 en 21.45. Za, zo en wo ook 16.15
Home alone-II, dag. 14.00 en 18.00
A few good men, dag. 14.00, 18.00 en 21.30
Mabi, Kleine Gracht 24A
Bodyguard, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30, za, zo en wo ook 14.30
Death becomes her, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30
The last of the Mobicans, dag. 21.15, do, vr, za, zo 18.30, za, zo en wo 14.30
Sneakers, dag. 21.15. Do, vr, za, zo ook 18.30, za, zo en wo ook 14.30
Cine "K", St. Bernardusstraat 13
Blittermoon, dag. 21.00

allesverstikkende burgermansmoraal lijkt na 30 jaar afwezigheid de samenleving opnieuw in zijn greep te krijgen. Rick Lorenzo Dros en Joost Laterveer zijn twee cabaretiers die zich aan de wurggreep van de muiskrijg jaren negentig proberen te onttrekken. En het stampvolle Maastrichtse theatercafé (gratis toegang) ruwelt mee met liederen die beweren dat "als postzegels verzamelen net zo lekker was als neuken, dan zou ik postzegels verzamelen. Want neuken, dat is nu'n gedoe."

In het Amsterdamse Theater Bellevue en het Nieuwe de la Mar Theater wordt van 14 tot en met 28 maart het zesde Amsterdams Kleinkunstfestival gehouden. Naast theateravonden (censuur in het Nederlands cabaret), hommages (aan Michel van der Aa, door allerlei beroemdheden als Gerold Cox en Joke Bruys) en prijsuitreikingen (de Annie M.G. Schmidtprijs voor het beste theaterlied van 1992) zullen vijf avonden gevuld zijn met het Concours om de Wim Sonneveldprijs. Zes kandidaten dingen mee naar een bronzen beeld en natuurlijk een hoop publiciteit. "De zaal zal volzitten met schouwburgdirecteuren en impresario's", vergoelikt de organisatie de afwezigheid van een geldprijs. Zes kandidaten krijgen van te voren een tournee aangeboden langs verschillende plaatsen in het land, zodat ze, onder leiding van een regisseur, de nodige theaterervaring kunnen opdoen. De grote podia zijn groot, want hun programma is meestal klein voor een avondvullende voorstelling. Dat geldt ook voor Joost Laterveer en Rick Lorenzo Dros, die ieder met een act van een half uur te zien waren in het Maastrichtse theatercafé. Omdat de organisatie toch wat wil verdienen, begint de show gewoon te laat, zodat de tap nog even kan vloeien. Maar uiteindelijk is het dan toch zo ver en be-

Leger

Bill Clinton is een toffe peer. In de eerste twee weken van zijn presidentschap heeft hij er weliswaar op vele fronten in Amerikaanse ogen al een rommeltje van gemaakt, maar soit!

Twee vrouwen mochten geen minister van Justitie worden omdat ze ooit een illegale mevrouw als kindermisje hadden ingehuurd. Schande!

Ik hoop dat jullie het met me eens zijn als ik zeg dat dit weer zo'n staaltje van godvergeten Amerikaanse hypocrisie is waarvoor al die kuttige fatsoensrakers eens aan de ballen gerukt zouden moeten worden.

OK, so what? Dan hebben die twee advocates ooit een illegaal een luizig baantje bezorgd, en wat dan nog? Bill Clinton heeft zelf ooit eens een joint in zijn mond gehad, 'maar niet geïnhalerd', zoals hij rutmbartig toegaf, en de man is nu president, terwijl op het roken van een stickie in de VS bijna de doodstraf staat. Een ander wapenfeit is dat Hilary beloofd heeft binnen honderd dagen met een hervormingsplan voor de Amerikaanse gezondheidszorg te komen. Ik voorspel je: zelfs al zou Bill zijn volle drie termijnen kunnen volmaken, dan nóg zal de tegen die tijd verlepte en gerimpelde Hilary geen plan op tafel hebben. In het land waar teder gezondheidszorgsysteem met maar een beetje staatsinvloed nog lustig als 'communistisch' betiteld wordt blijft radicale hervorming een onmogelijkheid.

Tóch is Bill een toffe peer, en wel om zijn listige aanpak van het probleem van de homo's en lesbo's in de strijdkrachten. U weet het toch nog hè? Homosexualiteit is in de VS een reden om niet in het leger te kunnen (zoals overigens in vrijwel alle wereldlegers), maar Bill had beloofd dat dat zou veranderen. Hij was nog geen dag president of hij dacht per decreet te kunnen uitvaardigen dat homo's en lesbo's maar gewoon in de strijdkrachten konden worden opgenomen. Angst en protest bij de generaals en admiraals. Dat soort mensen in de frontlinie zou de vuurkracht van het leger ondermijnen. Het alternatief zou het formeren van aparte homo- en lesbo-eenheden zijn. Nou, dat lijkt mij een briljante zet om discriminatie uit te bannen.

Afgezien van de onzinnigheid van zo'n plan krijg ik, al doorfantaserend, wel aardige ideeën bij zulke lesbo-eskaders en homo-bataljons. Ik zie de krantenkoppen al voor me:

AMERIKAANSE HOMO-DIVISIE MAAKT ZICH SCHULDIG AAN SYSTEMATISCHE VERKRACHTING VAN IRAAKSE KRIJGSGEVANGENEN. Die Amerikanen zullen de wereld eens een poepte laten ruiken!

En dan nog de lesbische duikbootbemanningen! Opgesloten in een door kernenergie aangedreven dildo golven ze door het zilte nat; binnen en buiten de boot, bedoel ik dan maar. En maar met torpedo's in de weer...

Het dunkt mij dat er lesbische bevooruingen van wapensystemen samen te stellen moeten zijn die een scherper oog hebben voor het gebruik van fallus-symbolen dan de hele rest van de wereldbevolking. Houwiters, kruisraketten, torpedo's: laat de dames maar schieten!

Eva

„Zjusses Maria Joezep, doa zien de bèdde nog neet gemaak”

„Vief jaar zien d'rs vijf, broun boene zien broen en 'n grijs brook is gries.” Hier is de vierentwintig lessen omvattende cursus Mestreechter Taol onder leiding van Gaston Chambille aan de gang. De cursus, onderdeel van de Volksuniversiteit Maas en Mergelland, wordt niet in een kaal klaslokaal gegeven, maar in de huiskamer van de docent. „Dat is veel gezelliger en bovendien ook makkelijker, want ik heb al m'n spullen bij de hand; afbeeldingen van Maastrichtse stadsgezichten bijvoorbeeld of typisch Limburgse drankjes. Het gaat hier namelijk niet alleen om de taal. Ik wil de leerlingen ook iets van de Maastrichtse geschiedenis en cultuur bijbrengen”, zegt de in driedelig pak met vlinderstrik gestoken Chambille. Als in het leerboek de 'spekkamer' van het Maastrichtse stadhuis ter sprake komt, dan krijgen de leerlingen daar meteen de oorsprong van te horen. Spekkamer is namelijk een verbastering van het Franse Chambre des Suspects, oftewel een soort gevangenis.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Als om half acht maandagavond de deelnemers binnen komen, stoomt cursiste Riet Luijten meteen door naar de keuken. Ze komt terug met een pot verse koffie die al klaar stond, en schenkt die in. Ondertussen vragen de twee anderen zich af waar de rest blijft. „Normaal zijn we met z'n achten, maar ik denk dat er een stel ziek is”, gist Willemien Baas terwijl ze met de koektrommel rond gaat. Chambille neemt plaats op een bankje, tussen allerlei aardewerken vazen en zelfgemaakte beeldjes van was en hout. Op de grond liggen grillig gevormde takken, die ooit eens aan de gutsen en beitels van Chambille zullen moeten geloven. De vensterbank staat ook vol met beeldjes. De muren zijn bedekt met talloze schilderijen. De rest van de kamer wordt gevuld door twee enorme donkerbruine kasten en een groen pluchen bankstel met bijbehorende stoelen. Middenin een tafel met een onvermijdelijk Perzisch kleed.

Chambille steekt een Belga zonder filter op en begint met woordjes overhoren: sjapieter? hoofdstuk, washejskes? washandjes, skiemer? schemering, pollefer? buskruit, familiezwijele? familiejuwelen. Daarna wordt er voorgelezen uit het door Chambille in fonetisch Maastrichts geschreven cursusboek. Elk hoofdstuk behandelt een bepaald thema. Vanavond is de slaapkamer aan de beurt. Het is de bedoeling dat één cursist voorleest terwijl de cassette recorder het opneemt, zodat het daarna nog eens een keer beluisterd kan worden. Willemien is als eerste aan de beurt: „Zjusses Maria Joezep, dao zien de bèdde nog neet gemaak”, klinkt het al gauw in het Maastrichts met Hollands accent. Als ze alle drie aan de beurt zijn geweest is er alweer dik een uur voorbij. In een bepaalde passage in het leerboek ging het over het drankje 'Vielle Cure'. Riet vraagt zich af wat dat precies is. Chambille aarzelt geen moment en schenkt vier glaasjes vol met de gifgroene likeur. Zelf neemt hij een glas wijn: „Ik houd niet zo van dat zoete.”

Wat brengt de deelnemers er toe om Maastrichts te leren praten? Riet, van Brabantse afkomst: „Ik ben opgegroeid in Maastricht, maar ik heb ook een hele tijd in Zuid-Holland gewoond. Nu ik sinds kort in Bunde woon wil ik eindelijk eens fatsoenlijk Maastrichts leren spreken. Ik heb daarbij natuurlijk wel het voordeel dat de zachte 'g' er bij mij al inzit, maar veel uitdrukkingen en woorden heb ik allemaal hier geleerd. Het leuke is dat je veel makkelijker in contact komt met Maastrichtenaars. Ik werk voor de Dierenbescherming in Maastricht en je merkt gewoon dat de mensen veel makkelijker tegen je praten, je hebt een vertrouwensband door-

dat je dezelfde taal spreekt.” Dat is ook de reden van Willemien om deze cursus te volgen. „Ik probeer werk te vinden in de verpleging en ik denk dat ik daar makkelijker aankom als ik Maastrichts spreek. Helaas verloopt het solliciteren tot nu toe niet zo best, de meeste ziekenhuizen willen eerder verpleegsters kwijt dan dat ze nieuwe aannemen.”

Chambille vertelt dat veel mensen deze cursus volgen omdat ze daar op hun werk iets aan hebben: „Ik heb al veel huisartsen en directeurs in m'n klasje gehad. Door Maastrichts te praten wilden zij directer in contact komen met hun patiënten of ondergeschikten. Er is zelfs wel eens een pastoor uit Rotterdam hier op cursus geweest, omdat hij in zijn eigen stad veel met Maastrichtenaars te maken had. Hij ging elke week met de trein heen en weer. Eén keer moest hij wegens een treinstaking overnachten. Hij heeft toen in het chique hotel Du Casque geslapen. Die ene nacht heeft hem meer gekost dan het hele cursusgeld.”

Er zijn echter ook minder functionele redenen om een cursus Maastrichts bij Chambille te volgen: „De gezelligheid bijvoorbeeld”, zegt de Zeeuwse Dianne van der Maas, „ik woon hier nog niet zo lang, dus ik wil gewoon mensen leren kennen. Niet alleen hier op de cursus, maar ook gewoon in de buurt. Een eerste vereiste is dan natuurlijk dat je ze verstaat.”

Van de enige mannelijke cursist dit jaar kent Chambille de motivatie om aan de cursus mee te doen. „Hij wil mee kunnen praten met de Maastrichtenaars in 't café.” Riet en Dianne trekken zich inmiddels in de keuken terug om de koffiekopjes af te wassen. Willemien is inmiddels naar huis als de verhalen loskomen over hoe gezellig de cursus is. „Met Kerstmis hebben we met z'n allen Maastrichtse kerstliederen gezongen, begeleid door Gaston op de mondharmonica”, vertelt Riet enthousiast. Chambille gaat verder: „Een paar jaar geleden had ik zulke gemotiveerde cursisten, daar werd ik zelf ook helemaal enthousiast van. Ik sleepte er van alles bij om ze zoveel mogelijk te leren. M'n hele woonkamer heb ik toen omgebouwd tot een winkeltje. Groente, kleren en allerlei andere spullen moesten ze van elkaar gaan kopen. En alles in 't Maastrichts natuurlijk, tot en met het afrekenen. Erg veel pret hebben we toen gehad. Ik heb er ook wel eens een logopediste tussen gehad. Die stond met alle mede-cursisten in de keuken met water te gorgelen om die harde 'g' eruit te krijgen.”

„Gezelligheid is trouwens wel een vereiste bij deze cursus, anders zou ik er zo mee ophouden. Een makkelijke sfeer is noodzakelijk, want de cursisten moeten natuurlijk wel hardop durven praten. Daarbij worden dan ook fouten gemaakt waar iedereen om gaat zitten lachen. Pas als de cursisten dat pikken heb je de goede sfeer te pakken.”

Hoe zou het toch komen dat er over het algemeen zoveel vrouwen op deze cursus afkomen? Chambille: „Veel cursisten komen uit vrouwelijke beroepen zoals de verpleging of de bejaardenzorg. In dat soort werk is het makkelijk als je Maastrichts spreekt. Maar sowieso zitten er aan de Volksuniversiteit veel vrouwen. Die hebben gewoon veel in te halen wat hun scholing betreft.”

Als de dames aanstalten maken om naar huis te gaan komt Chambille nog aan met een vaasje sneeuwklodjes. Ieder krijgt twee bosjes. Chambille: „Ik weet in Belsj een veld met miljoenen van die dingen. Ik pluk ze voorzichtig zodat de bolletjes blijven staan. Vroeger ging ik er dan mee langs het bejaardentehuis. Echt ontroerend om te zien hoe blij die mensen daarmee waren. Helaas is dat plukken me nu te zwaar geworden. Maar wat bosjes voor m'n cursisten, dat red ik nog wel.”

Chris van der Grinten

Gaston Chambille
„Gezelligheid is
trouwens wel een
vereiste bij deze
cursus, anders zou
ik er zo mee
ophouden.”
(foto Nelis Tutke)